

	I EES-STOFNANIR	
	1. Sameiginlega EES-nefndin	
	II EFTA-STOFNANIR	
	1. Fastanefnd EFTA-ríkjanna	
	2. Eftirlitsstofnun EFTA	
2014/EES/74/01	Ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 117/14/COL frá 12. mars 2014 um nítugustu og fjórðu breytingu á málsmeðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar; samþykkt nýrra leiðbeinandi reglna sem miðast að því að örva fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar og framlenging á gildistíma núgildandi leiðbeinandi reglna um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum	1
	3. EFTA-dómstóllinn	
	III ESB-STOFNANIR	
	1. Framkvæmdastjórnin	
2014/EES/74/02	Afturköllun tilkynningar um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7468 – Oji Holdings/Itochu Corporation/Sales and Production JVs)	32
2014/EES/74/03	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.6800 – PRSfM/STIM/GEMA/JV)	32
2014/EES/74/04	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7379 – Mylan/Abbott EPD-DM)	33
2014/EES/74/05	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (mál M.7467 – Mitsubishi Heavy Industries/Mitsubishi Corporation/MHI Compressor International) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	34
2014/EES/74/06	Upphaf málsmeðferðar (mál M.7421 – Orange/Jazztel)	35
2014/EES/74/07	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7011 – SNCF/SNCB/Thalys JV)	35
2014/EES/74/08	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7174 – Federal-Mogul Corporation/Honeywell Friction Materials)	36

2014/EES/74/09	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7395 – Mexichem/Vestolit)	36
2014/EES/74/10	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7396 – Saudi Aramco/S-Oil)	37
2014/EES/74/11	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7436 – Vista/TIBCO)	37
2014/EES/74/12	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (mál M.7440 – Eastman Chemical Company/Taminco Corporation)	38
2014/EES/74/13	Ríkisaðstoð – Belgía – Málsnúmer SA.19864 (2014/C) (áður NN54/2009) – Opinber fjármögnun á opinberum IRIS-sjúkrahúsum í Brussel – Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins	38
2014/EES/74/14	Ríkisaðstoð – Þýskaland – Málsnúmer SA.38418 (2014/C) (áður 2014/N) – Filmförderungsgesetz – Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins	39

EFTA-STOFNANIR

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA

ÁKVÖRDUN EFTIRLITSSTOFNUNAR EFTA

2014/EES/74/01

nr. 117/14/COL

frá 12. mars 2014

um nítugustu og fjórðu breytingu á málsmæðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar; samþykkt nýrra leiðbeinandi reglna sem miðast að því að örva fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar og framlenging á gildistíma núgildandi leiðbeinandi reglna um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA HEFUR TEKID NEÐANGREINDA ÁKVÖRDUN

með vísan til samningsins um Evrópska efnahagssvæðið („EES-samningsins“), einkum ákvæða 61., 62. og 63. gr. og bókunar 26,

með vísan til samnings milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls („samningsins um eftirlitsstofnun og dómstól“), einkum ákvæða stafl. b) í 2. mgr. 5. gr. og 24. gr. ásamt 1. gr. I. hluta bókunar 3,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

Samkvæmt 24. gr. samningsins um eftirlitsstofnun og dómstól ber Eftirlitsstofnun EFTA að koma ákvæðum EES-samningsins um ríkisaðstoð til framkvæmda.

Samkvæmt stafl. b) í 2. mgr. 5. gr. samningsins um eftirlitsstofnun og dómstól ber Eftirlitsstofnun EFTA að gefa út auglýsingar eða leiðbeiningar um mál sem EES-samningurinn fjallar um ef sá samningur eða samningurinn um eftirlitsstofnun og dómstól kveða skýrt á um slíkt eða stofnunin álitur það nauðsynlegt.

Hinn 15. janúar 2014 samþykkti framkvæmdastjórn Evrópusambandsins leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem miðast að því að örva fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar⁽¹⁾ og eiga þær að öðlast gildi 1. júlí 2014. Í nýju reglunum er rakið með hvaða skilyrðum aðildarríkjum sambandsins er heimilt að veita aðstoð til þess að efla fjármögnunarfæri lítilla og meðalstórra fyrirtækja og fyrirtækja með meðalhátt markaðsvirði. Þessar nýju leiðbeinandi reglur koma í stað leiðbeinandi reglna Evrópubandalagsins um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum⁽²⁾ frá 1. júlí 2014 að telja.

Í leiðbeinandi reglum framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins um ríkisaðstoð sem miðast að því að örva fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar er einnig kveðið á um að gildistími leiðbeininga Evrópubandalagsins um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum skuli framlengdur til 30. júní 2014.

Þær leiðbeinandi reglur varða einnig Evrópska efnahagssvæðið.

Tryggja ber að EES-reglum um ríkisaðstoð sé beitt á sama hátt hvarvetna á Evrópska efnahagssvæðinu í samræmi við það markmið, sem sett er í 1. gr. EES-samningsins, að mynda einsleitt efnahagssvæði.

Samkvæmt ákvæðum II. liðar undir fyrirsögninni „ALMENNT“ í XV. viðauka við EES-samninginn ber Eftirlitsstofnun EFTA, að höfðu samráði við framkvæmdastjórn Evrópusambandsins, að samþykkja nýjar leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem miðast að því að örva fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar samsvarandi þeim sem framkvæmdastjórnin hefur samþykkt.

⁽¹⁾ Stjótið. ESB C 19, 22.1.2014, bls. 4.

⁽²⁾ Stjótið. ESB C 194, 18.8.2006, bls. 2.

Nýju leiðbeinandi reglurnar koma í stað núgildandi reglna um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum ⁽³⁾. Meðan beðið er gildistöku þessara nýju leiðbeinandi reglna þykir rétt að framlengja gildistíma leiðbeinandi reglna um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum til 30. júní 2014.

Leitað hefur verið samráðs við framkvæmdastjórn Evrópubandalaganna.

Leitað hefur verið samráðs við stjórnvöld í EFTA-ríkjunum með bréfi um þetta efni sem dagsett var 12. janúar 2014.

ÁKVÖRÐUNIN ER SVOHLJÓÐANDI:

1. gr.

Fyrsti málslíður 80. mgr. leiðbeinandi reglna um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum hljóði svo:

„80. Þessar leiðbeinandi reglur falla úr gildi 30. júní 2014.“

2. gr.

Ákvæði leiðbeinandi reglna um ríkisaðstoð breytast þannig að inn eru felldar nýjar reglur um ríkisaðstoð sem miðast að því að örva fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar. Nýju reglurnar fylgja þessari ákvörðun sem viðauki og eru óaðskiljanlegur hluti hennar.

3. gr.

Fullgild er aðeins ensk útgáfa þessarar ákvörðunar.

Gjört í Brussel 12. mars 2014.

Fyrir hönd Eftirlitsstofnunar EFTA

Oda Helen Sletnes
Forseti

Frank Büchel
Stjórnarmaður

⁽³⁾ Stjóð. ESB C 126, 7.6.2007, bls. 19. EES-viðbætur nr. 27, 7.6.2007, bls. 1. Breytt 15. desember 2010 með ákvörðun nr. 484/10/COL.

VIDAUKI

III. HLUTI: REGLUR UM ALMENNA AÐSTOÐ

Ríkisaðstoð sem miðast að því að örva fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar ⁽¹⁾

1. INNGANGUR

1. Með vísan til stafl. c) í 3. mgr. 61. gr. samningsins um Evrópska efnahagssvæðið („EES-samningsins“) er Eftirlitsstofnun EFTA heimilt að lýsa aðstoð samrýmanlega EES-samningnum ef hún er veitt til þess að greiða fyrir þróun ákveðinna greina efnahagslífsins, enda hafi slík aðstoð ekki svo óhagstæð áhrif á viðskiptaskilyrði að stríði gegn sameiginlegum hagsmunamálum. Af ástæðum, sem raktar eru í þessum leiðbeinandi reglum, hefur Eftirlitsstofnun EFTA tekið þá afstöðu að miklu skipti fyrir atvinnulíf EFTA-ríkjanna í heild að uppbygging áhættufjármarkaðar takist vel og litlum og meðalstórum fyrirtækjum auk lítilla fyrirtækja og nýskapandi fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga verði gert auðveldara að afla áhættufjár.
2. Hvaðeina sem gert er til að stuðla að uppbyggingu og vexti nýrra fyrirtækja, einkum þeirra sem eru nýskapandi og hraðvaxandi, getur haft mjög atvinnuskapandi áhrif. Þess vegna skiptir það frumkvöðlafyrirtæki höfuðmáli að fyrir hendi sé skilvirkur áhættufjármarkaður fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki sem gerir þeim kleift að afla nauðsynlegra fjármuna á sérhverju stigi uppbyggingar.
3. Þó að vaxtarhorfur lítilla og meðalstórra fyrirtækja séu góðar geta þau átt erfitt um vik að afla sér fjár, einkum á fyrstu stigum uppbyggingar. Rót þeirra erfiðleika er ójafn aðgangur að upplýsingum: lítil og meðalstór fyrirtæki eiga oft við þann vanda að glíma, einkum fyrstu rekstrarárin, að geta ekki sýnt fjárfestum fram á að þau séu lánshæf eða að fyrirbyggjandi viðskiptaáætlanir séu traustar. Við þær aðstæður getur hugsast að vinna við athugun af því tagi sem fjárfestar takast á hendur vegna fjárfestingar í stærri fyrirtækjum teljist ekki borga sig þegar um ræðir viðskiptasamninga sem varða slík lítil og meðalstór fyrirtæki sökum þess að kostnaður af slíkri athugun verður þá of hátt hlutfall af fjárfestingunni. Afleiðingin er sú, óháð því hversu vel er staðið að verkefninu og hverjar vaxtarhorfurnar eru, að þessi litlu og meðalstóru fyrirtæki munu að öllum líkindum ekki geta aflað nægilegs fjár meðan þau geta hvorki sýnt fram á rekstrarsögu né boðið fullnægjandi veð. Vegna þessa ójafna aðgangs að upplýsingum getur reynst ókleift að fullnægja eiginfjár- eða lánsfjárbörf nýstofnaðra lítilla og meðalstórra fyrirtækja, sem gætu haft mikil vaxtarfæri, og afleiðingin er þrálátur markaðsbrestur á fjármagnsmarkaði sem er fölginn í ófullnægjandi framboði á fjármunum á verði sem báðir aðilar geta sætt sig við og heldur þannig aftur af vexti lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Lítil fyrirtæki og nýskapandi fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga geta við vissar aðstæður þurft að glíma við sams konar markaðsbrest.
4. Afleiðingar þess að fyrirtæki geti ekki aflað sér fjár geta hæglega náð út fyrir þá rekstrareiningu sem slíka, einkum vegna *áhrifa á vöxt í greininni*. Í mörgum greinum, sem njóta uppgangs, stafar framleiðnivöxtur ekki af meiri framleiðni starfandi fyrirtækja, heldur af því að fyrirtæki, sem eru vel rekin og hafa tæknilegt forskot, vaxa á kostnað minna skilvirkra fyrirtækja (eða þeirra sem framleiða úreltar vörur). Ef þessi framþróun raskast við það að fyrirtækjum, sem gætu náð góðum árangri, mistekst að afla sér fjár verða heildaráhrif á framleiðnivöxt að öllum líkindum neikvæð. Við þær aðstæður má ýta undir vöxtinn með því að gera breiðara hópi fyrirtækja kleift að hefja starfsemi á markaðnum.
5. Af þessum sökum getur skortur á fjármögnun, sem við er að glíma í litlum og meðalstórum fyrirtækjum svo og litlum fyrirtækjum og nýskapandi fyrirtækjum í hópi meðalstórra félaga, gert það réttlætánlegt að veita opinberan stuðning, og þá einnig ríkisaðstoð við tiltekna afmarkaðar aðstæður. Ef ríkisaðstoð til styrktar áhættufjármögnun þessara fyrirtækja er beitt á markvissan hátt getur hún verið áhrifarík leið til að bæta úr greindum markaðsbrestum og laða fram einkafjármagn.
6. Það er sameiginlegt hagsmunamál EES-ríkjanna að efla fjármögnunarfæri lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Ýmsar opinberar reglur hafa verið samþykktar á vettvangi Evrópusambandsins og

⁽¹⁾ Þær leiðbeinandi reglur, sem hér birtast, samsvara leiðbeinandi reglum framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins um ríkisaðstoð sem miðast að því að örva áhættufjárfestingar (Stjóð. ESB C 19, 22.1.2014, bls. 4).

Evrópska efnahagssvæðisins til þess að styðja uppbyggingu lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Eitt helsta markmiðið er að efla fjármögnunarfæri þessara fyrirtækja.

7. Í tengslum við þessa stefnumótun hefur komið fram í áætlun framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins frá 2011 um aðgerðir til þess að greiða fyrir fjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja ⁽²⁾ og í umræðu sem stofnað var til árið 2013 með grænbók um langtímafjármögnun atvinnulífsins í Evrópu ⁽³⁾, viðurkenning á því að árangur sambandsins á þessu sviði er að miklu leyti háður vexti lítilla og meðalstórra fyrirtækja, en jafnframt að þau glími oft við mikla erfiðleika við að afla sér fjár. Eftirlitsstofnun EFTA tekur undir þessar niðurstöður. Markmiðið er því að styrkja stöðu lítilla og meðalstórra fyrirtækja og gera fjármálamarkaði vænlegri og aðgengilegri kost fyrir fyrirtæki í þeim hópi.
8. Nýlega hafa tvennar opinberar reglur sem varða fjárfestingarsjóði komið fram ⁽⁴⁾: reglugerð um evrópska áhættufjármagnssjóði ⁽⁵⁾ sem er frá árinu 2013 og gerir áhættufjárfestingarsjóðum kleift að koma sjóðum sínum á framfæri á markaði og safna fé á öllum sameiginlega markaðnum, og frumvarp til reglugerðar um langtímafjárfestingarsjóði ⁽⁶⁾, en markmiðið með henni er að setja rammaákvæði sem greitt geta fyrir rekstri einkarekinna fjárfestingarsjóða sem binda framlög frá fjárfestum til langs tíma.
9. Auk þessara sértæku reglugerða er kveðið á um stjórnun og rekstur fjárfestingarsjóða sem stunda áhættufjármögnun, svo sem sjóða sem fjárfesta utan almenns markaðar, í tilskipun um stjórnendur fagfjárfestasjóða (AIFMD) ⁽⁷⁾.
10. Árið 2012 stofnaði framkvæmdastjórnin til opinbers samráðs ⁽⁸⁾ til þess að afla upplýsinga um hversu víðtæk áhrif mætti greina af markaðsbrestinum sem hamlar því að lítil og meðalstór fyrirtæki geti aflað lánsfjár og hlutfjár og um það hversu vel leiðbeinandi reglur um áhættufjárfestingar frá 2006 hafa þjónað hlutverki sínu ⁽⁹⁾. Þetta opinbera samráð leiddi það í ljós að meginþjálfarmíðin, sem fram koma í þeim leiðbeinandi reglum, hafa reynst traustur grunnur fyrir því að beina almannafé til þeirra litlu og meðalstóru fyrirtækja sem styðja átti, jafnframt því að sporna við hættunni á ruðningsáhrifum. Hins vegar kom einnig í ljós að leiðbeinandi reglur um áhættufjárfestingar hafa oft verið taldar setja því of þröngar skorður hvaða lítil og meðalstór fyrirtæki teljast aðstoðarhæf og hvaða fjármögnunarleiðir, hvaða aðstoðarúrræði og hvaða samsetningar fjármögnunar teljast heimilar.
11. Eftirlitsstofnun EFTA er sammála þessum niðurstöðum, sem að breyttu breytanda má yfirfæra á leiðbeinandi reglur stofnunarinnar um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum ⁽¹⁰⁾.
12. Í orðsendingu sinni um að færa reglur um ríkisaðstoð til nútímahorfs ⁽¹¹⁾, lýsti framkvæmdastjórnin metnaðarfullri áætlun um endurnýjun ríkisaðstoðarreglnanna með þrjú meginmarkmið að leiðarljósi:
 - a) Að stuðla að sjálfbærum og skynsamlegum vexti sem flestra fyrirtækja á samkeppnisvettvangi innra markaðarins.
 - b) Að láta fyrirframathugun framkvæmdastjórnarinnar fyrst og fremst snúast um þau mál sem varða innra markaðinn mestu ásamt því að efla samstarf um framfylgd ríkisaðstoðarreglna við stjórnvöld í aðildarríkjunum.

⁽²⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar, áætlun um aðgerðir til að greiða fyrir fjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja, COM(2011) 870 final, 7.12.2011.

⁽³⁾ COM(2013) 150 final, 25.3.2013.

⁽⁴⁾ Þessar reglugerðir varða Evrópska efnahagssvæðið.

⁽⁵⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 345/2013 frá 17. apríl 2013 um evrópska áhættufjármagnssjóði (Stjtið. ESB L 115, 25.4.2013, bls. 1). Reglugerðin biður þess að verða felld inn í EES-samninginn.

⁽⁶⁾ Frumvarp til reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins um langtímafjárfestingarsjóði, COM(2013) 462 final, 2013/0214 (COD).

⁽⁷⁾ Tilskipun 2011/61/ESB frá 8. júní 2011 um stjórnendur fagfjárfestasjóða og um breytingu á tilskipunum 2003/41/EB og 2009/65/EB og reglugerðum (EB) nr. 1060/2009 og (ESB) nr. 1095/2010 (Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 1). Tilskipunin biður þess að verða felld inn í EES-samninginn. [Heiti þessarar tilskipunar á íslensku getur tekið breytingum þar sem þýðingu hennar var ekki lokið þegar gengið var frá þessum texta. Aths. þýð.]

⁽⁸⁾ Spurningalistinn var birtur á eftirfarandi slóð: (http://ec.europa.eu/competition/consultations/2012_risk_capital/questionnaire_en.pdf).

⁽⁹⁾ Leiðbeiningar Evrópubandalagsins um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum (Stjtið. ESB C 194, 18.8.2006, bls. 2).

⁽¹⁰⁾ Ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum (Stjtið. ESB C 126, 7.6.2007, bls. 19, og EES-viðbætur nr. 27, 7.6.2007, bls. 1), með áorðnum breytingum samkvæmt ákvörðun 484/10/COL frá 15. desember 2010.

⁽¹¹⁾ Orðsending um að færa reglur Evrópusambandsins um ríkisaðstoð til nútímahorfs (SAM) COM(2012) 209 final, 8.5.2012.

c) Að gera regluverkið liprara til þess að tryggja hraðari ákvarðanatöku.

13. Eftirlitsstofnun EFTA hefur fylgt frumkvæði framkvæmdastjórnarinnar að því er varðar endurnýjun gildandi reglna. Skilyrðin, sem sett eru fyrir því að ráðstöfun geti talist samrýmanleg ákvæðum EES-samningsins og rakin eru í þessum leiðbeinandi reglum, byggjast þess vegna á ofangreindum sameiginlegum markmiðum.
14. Með hliðsjón af því, sem hér hefur verið rakið, er talið rétt að endurskoða í veigamiklum atriðum þann hluta ríkisaðstoðarreglnanna sem varðar ráðstafanir á sviði áhættufjármögnunar, meðal annars ráðstafanir sem falla undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar ⁽¹²⁾, til þess að stuðla að hagkvæmara og árangursríkara framboði á ýmsum tegundum áhættufjármögnunar fyrir breiðari flokk aðstoðarhæfra fyrirtækja. Ef ráðstafanir falla undir hópundanþágu þarf ekki að tilkynna þær Eftirlitsstofnun EFTA því að gengið er að því sem vísu að markmið þeirra sé að bæta úr markaðsbresti með heppilegum aðferðum og þannig að meðalhófs sé gætt, auk þess að ná fram hvatningaráhrifum og halda hvers kyns röskun á samkeppni í skefjum.

2. GILDISSVIÐ ÞESSARA LEIÐBEINANDI REGLNA; SKILGREININGAR

15. Meginsjónarmiðin, sem rakin eru í þessum leiðbeinandi reglum, verða látin gilda við mat á ráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun sem fullnægja ekki öllum skilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni. Stjórnvöld í hlutaðeigandi EFTA-ríki verða að tilkynna þessar ráðstafanir í samræmi við ákvæði 3. mgr. 1. gr. I. hluta bókar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól og efnislegt mat á því hvort þær teljast samrýmanlegar EES-samningnum verður unnið á vegum Eftirlitsstofnunar EFTA í samræmi við 3. undirkafla þessara leiðbeinandi reglna.
16. Stjórnvöld í EFTA-ríkjunum geta þó einnig hagað ráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun þannig að þær hafi ekki í för með sér ríkisaðstoð, í skilningi 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins, til að mynda á þann hátt að þær standist markaðsfjárfestaprófið eða að skilyrðum samkvæmt viðeigandi reglugerð um minniháttaraðstoð sé fullnægt ⁽¹³⁾. Mál af því tagi þarf ekki að tilkynna Eftirlitsstofnun EFTA.
17. Ekkert í þessum leiðbeiningum skal túlkað á þann veg að ráðstafanir á sviði ríkisaðstoðar, sem fullnægja viðmiðum annarra leiðbeininga, rammaákvæða eða reglugerða, kunni að vera ósamrýmanlegar EES-samningnum. Eftirlitsstofnun EFTA mun huga sérstaklega að þörfinni á að hindra að þessar leiðbeinandi reglur verði látnar þjóna stefnumiðum sem falla í meginatriðum undir aðra löggjöf, leiðbeinandi reglur eða reglugerðir.
18. Þessar leiðbeinandi reglur hafa ekki áhrif á aðrar tegundir fjármögnunartækja en fjallað er um hér, svo sem þeirra sem gera ráð fyrir verðbréfun eldri lána, og fer um mat á þeim samkvæmt viðeigandi ákvæðum er um slíka ríkisaðstoð gilda.
19. Meginsjónarmiðin, sem rakin eru í þessum leiðbeinandi reglum, verða aðeins látin gilda gagnvart aðstoðarkerfum til stuðnings áhættufjármögnun. Þeim verður ekki beitt þegar um ræðir ráðstafanir til þess að veita einstökum fyrirtækjum aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun, nema markmið slíkra ráðstafana sé að styðja tiltekið óhefðbundið viðskiptakerfi.
20. Mikilvægt er að árétta að aðstoðarráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun verður ekki komið í framkvæmd nema fyrir tilstuðlan fjármálamiðlana eða óhefðbundinna viðskiptakerfa, að undanteknum skattvæðingum vegna beinnar fjárfestingar í aðstoðarhæfum fyrirtækjum. Ráðstöfun, sem er fólgin í því að EFTA-ríkið eða tiltekinn opinber aðili festir fé beint í fyrirtækjum án hjálpar slíkra milliliða, fellur því ekki undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar og þessara leiðbeinandi reglna um ríkisaðstoð til stuðnings áhættufjármögnun.

⁽¹²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 800/2008 þar sem tilgreindir eru tilteknir flokkar aðstoðar sem samrýmast sameiginlega markaðnum til beitingar 87. og 88. gr. sáttmálans (Stjtið. ESB L 214, 9.8.2008, bls. 3), sem nú er til endurskoðunar, með áorðnum breytingum samkvæmt reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1224/2013 frá 29. nóvember 2013 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 800/2008 að því er varðar gildistíma hennar (Stjtið. ESB L 320, 30.11.2013, bls. 22), sem var felld inn í EES-samninginn sem liður Ij í XV. viðauka samkvæmt ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 29/2014 frá 14. febrúar 2014 (bíður birtingar í Stjtið. ESB og EES-viðbæti), gildistökudagur 15. febrúar 2014.

⁽¹³⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1407/2013 um beitingu 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart minniháttaraðstoð (Stjtið. ESB L 352, 24.12.2013, bls. 1). Reglugerðin bíður þess að verða felld inn í EES-samninginn.

21. Þar eð stórfyrirtæki geta fremur sýnt fram á rekstrarsögu og boðið fram traust veð lítur Eftirlitsstofnun EFTA ekki svo á að almennur markaðsbrestur sé fyrir hendi að því er varðar fjármögnunarfæri slíkra fyrirtækja. Ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun má í undantekningar-tilvikum beita í þágu lítilla fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga, í samræmi við staflíð a) í undirkafla 3.3.1, eða nýskapandi fyrirtækjum í þeim hópi sem sinna rannsóknum og þróunarstarfi og starfrækja nýsköpunarverkefni, í samræmi við staflíð b) í undirkafla 3.3.1.
22. Fyrirtæki, sem fengið hafa opinbera skráningu í kauphöll eða á skipulegum markaði, má ekki styrkja með aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun, enda er skráningin sönnun þess að þau geta aflað sér fjár á almennum markaði.
23. Aðstoðarráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun verða ekki lýstar samrýmanlegar EES-samningnum ef þær hafa ekki í för með sér neina þátttöku einkafjárfesta. Í slíkum tilvikum verða stjórnvöld í EFTA-ríkjunum að huga að öðrum leiðum á sviði stefnumörkunar sem kynnu að henta betur til að vinna að sömu markmiðum og sama árangri, svo sem aðstoð til fjárfestingar í dreifðum byggðum eða vegna stofnunar fyrirtækja samkvæmt ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar.
24. Ef ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun hafa í för með sér óverulega áhættu fyrir einka-fjárfestana og/eða að þeir njóta alls ávinnings verða slíkar ráðstafanir ekki lýstar samrýmanlegar EES-samningnum. Nauðsynlegt er að dreifa bæði áhættu og hagnaðarvon til þess að halda fjárlátum hins opinbera í skefjum og tryggja því sanngjarnt ákveðna ávöxtun.
25. Með fyrirvara um veitingu aðstoðar til stuðnings áhættufjármögnun með aðkomufjármögnun (*replacement capital*), sbr. skilgreiningu í almennu hópundanþágureglugerðinni, er óheimilt að veita aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun í þeim tilgangi að styrkja uppkauð.
26. Aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun verður ekki talin samrýmanleg EES-samningnum ef hún er veitt
- a) fyrirtækjum sem eiga undir högg að sækja, sbr. leiðbeinandi reglur Eftirlitsstofnunar EFTA um aðstoð til að bjarga og endurskipuleggja fyrirtæki í erfiðleikum [*sic*] ⁽¹⁴⁾, með áorðnum breytingum eða í nýrri útgáfu; að því er þessar leiðbeinandi reglur varðar gildir þó að lítil og meðalstór fyrirtæki, sem teljast hæf til fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar að lokinni áreiðanleikakönnun fjármálamiðlunarinnar sem boðin hefur verið þátttaka, verða ekki talin fyrirtæki sem eiga undir högg að sækja fyrstu sjö árin eftir að almenn sölustarfsemi hefst, nema þau hafi verið tekin til gjaldþrotaskipta eða fullnægi skilyrðum landslaga fyrir því að vera tekin til almennra gjaldþrotaskipta að beiðni kröfuhafa,
 - b) fyrirtækjum sem hafa notið ólögmætrar ríkisaðstoðar og ekki endurgreitt hana að fullu.
27. Ákvæðum þessara leiðbeinandi reglna verður ekki beitt gagnvart aðstoð sem veitt er vegna starfsemi sem tengist útflutningi til ríkja utan Evrópska efnahagssvæðisins eða til EFTA-ríkjanna, þ.e. aðstoð sem tengist beint útflutningsmagni, stofnun og rekstri dreifingarkerfis eða öðrum rekstrarkostnaði sem hlýst af útflutningsstarfseminni, eða aðstoð sem er bundin því skilyrði að notast sé við innlendar vörur fremur en innfluttar.
28. Ákvæðum þessara leiðbeinandi reglna verður ekki beitt gagnvart ráðstöfunum sem hafa óhjákvæmilega í för með sér brot á lögum sem í gildi eru á Evrópska efnahagssvæðinu, vegna eðlis síns, skilyrðanna sem sett eru í tengslum við þær eða fjármögnunarleiðarinnar sem notuð er ⁽¹⁵⁾, nánar tiltekið:
- a) ráðstöfunum sem eru bundnar því skilyrði að notast sé við framleiðslu eða þjónustu fyrirtækja í viðkomandi landi,
 - b) ráðstöfunum sem fela í sér brot á ákvæðum 31. gr. EES-samningsins um staðfesturétt, enda sé aðstoðin bundin því skilyrði að fjármálamiðlanir, stjórnendur þeirra eða endanlegir aðstoðarþegar hafi höfuðstöðvar í hlutaðeigandi EFTA-ríki, eða flytji þær þangað; fyrirvari

⁽¹⁴⁾ Stjóð. ESB L 97, 15.4.2005, og EES-viðbætur nr. 18, 14.4.2005, bls. 1. Gildistími þeirra leiðbeinandi reglna var framlengdur samkvæmt ákvörðun nr. 438/12/COL frá 28. nóvember 2012 (Stjóð. ESB L 190, 11.7.2013, bls. 91, og EES-viðbætur nr. 40, 11.7.2013, bls. 15).

⁽¹⁵⁾ Sbr. til dæmis mál C-156/98 *Þýska ríkið gegn framkvæmdastjórn*, dómasafn 2000, bls. I-6857, 78. mgr., og mál C-333/07 *Régie Networks gegn Rhône Alpes Bourgogne*, dómasafn 2008, bls. I-10807, 94.–116. mgr.

er um þann áskilnað að fjármálamiðlanir eða stjórnendur þeirra hafi fengið nauðsynlegt leyfi til að annast fjárfestingar og umsýslu fjármuna í EFTA-rikinu sem um ræðir og að endanlegir aðstoðarþegar hafi starfstöð og stundi atvinnustarfsemi á yfirráðasvæði þess,

- c) ráðstöfunum sem fela í sér brot á ákvæðum 40. gr. EES-samningsins um óhefta fjármagns-flutninga.

2.1 Markaðsfjárfestaprófið

29. Ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun eru oft fólgnar í flókinni útfærslu á ákvæðum sem ætlað er að hvetja tiltekinn hóp aðila í atvinnurekstri (fjárfesta) til að leggja öðrum hópi aðila í atvinnurekstri (aðstoðarhæfum fyrirtækjum) til áhættufé. Jafnvel þótt stjórnvöld hafi aðeins í hyggju að styrkja fyrirtæki í síðarnefnda hópnum getur tilhögun ráðstöfunarinnar ráðið úrslitum um hvort hagurinn af ríkisaðstoðinni nýtist fyrirtækjum í öðrum hópnum eða þeim báðum. Við þetta bætist að ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun eru ávallt framkvæmdar með þátttöku einnar eða fleiri fjármálamiðlana og getur staða þeirra verið önnur en staða fjárfestanna og þeirra endanlegu aðstoðarþega sem fjármunirnir renna til. Í slíkum tilvikum er nauðsynlegt að huga einnig að því hvort fjármálamiðlunin getur talist hafa ávinning af ríkisaðstoðinni.
30. Ástæðan fyrir því að íhlutun hins opinbera telst ekki hafa í för með sér ríkisaðstoð getur í almennum atriðum verið sú, svo dæmi sé tekið, að hún standist markaðsfjárfestaprófið. Samkvæmt því prófi teljast fjárhagsráðstafanir opinberra aðila eða fyrirtækja ekki hafa í för með sér ríkisaðstoð ef þær miðast við eðlilegar markaðsaðstæður og færa mótaðila þeirra ekki aukið hagræði. Með fyrirvara um þann rétt EFTA-dómstólsins að fella endanlega úrskurði um hvort aðstoð hafi verið veitt er í þessum undirkafla veitt ítarlegri leiðsögn um beitingu markaðsfjárfestaprófsins á sviði áhættufjármögnunar.

2.1.1 Aðstoð við fjárfesta

31. Af hálfu Eftirlitsstofnunar EFTA verður að jafnaði litið svo á að fjárfesting hafi staðist markaðs-fjárfestaprófið, og teljist því ekki hafa í för með sér ríkisaðstoð, ef fjárfestar í hópi opinberra aðila og einkafjárfestar standa jöfnum fæti gagnvart henni ⁽¹⁶⁾. Litið er svo á að fjárfestar í hópi opinberra aðila og einkafjárfestar standi jöfnum fæti gagnvart fjárfestingu þegar sams konar kjör og skilmálar gilda um þátttöku þeirra, þegar fjárfestar úr báðum flokkum leggja fram fjármuni á sama tíma og þegar framlag einkafjárfestisins hefur raunverulegt efnahagslegt vægi.
32. Gengið er að því sem vísu að viðskiptasamningur miðist við sams konar kjör og skilmála ef fjárfestar í hópi opinberra aðila og einkafjárfestar búa við sömu áhættu og hagnaðarvon og njóta sama veðréttar í tengslum við eignir í sama áhættuflokki. Ef opinberi fjárfestirinn nýtur sterkari stöðu en einkafjárfestirinn, til dæmis vegna þess að hann fær fyrr greiddan afrakstur af fjárfestingunni, getur ráðstöfunin einnig talist í samræmi við eðlilegar markaðsaðstæður, að því tilskildu að einkafjárfestarnir njóti einskis hagræðis á móti.
33. Á sviði áhættufjármögnunar verður litið svo á að viðskiptasamningar fjárfesta í hópi opinberra aðila og einkafjárfesta séu gerðir samtímis ef samfjárfesting einkafjárfestisins og opinberra aðilans í fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega byggist á sama viðskiptasamningi. Þegar milliganga um sameiginlegar fjárfestingar opinberra aðila og einkafjárfesta er í höndum fjármálamiðlana, sem reknar eru í sameiningu á vegum hins opinbera og einkaaðila, er gengið að því sem vísu að fjárfestingar beggja aðila eigi sér stað samtímis.
34. Það viðbótarskilyrði er sett að fjárfesting einkaaðila, sem starfa óháðir fyrirtækjunum sem þeir festa fjármuni í, hafi efnahagslegt vægi ⁽¹⁷⁾ þegar litið er til fjárfestingarinnar í heild. Eftirlitsstofnun

⁽¹⁶⁾ Til einkafjárfesta teljast að jafnaði bæði Fjárfestingarsjóður Evrópu og Fjárfestingarbanki Evrópu, enda beri þeir áhættuna af fjárfestingum sínum sjálfir og nýti eigin fjármuni til hennar, almennir bankar, enda beri þeir áhættuna af fjárfestingum sínum sjálfir og nýti eigin fjármuni til hennar, einkareknir styrktarsjóðir og styrktarstofnanir, fjölskyldusjóðir og sjálfstæðir sprotafjárfestar (*business angels*), fjárfestar í hópi lögaðila, váttryggingafélög, lífeyrissjóðir, einstaklingar og háskólastofnanir.

⁽¹⁷⁾ Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins leit til að mynda svo á í málinu Citynet Amsterdam að hlutur tveggja einkafyrirtækja í tilteknu fyrirtæki, sem nam þriðjungi allra hlutafjárframlaga (að teknu tilliti til þess einnig hvernig heildarskiptingu hlutafjáreignarinnar var háttáð og að eignarhluturinn var nægilega stór til að mynda minnihluta sem staðið gat gegn hvers kyns ákvörðunum um viðskiptastefnu fyrirtækisins), gætu talist hafa efnahagslegt vægi (sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar í máli C 53/2006 Citynet Amsterdam, Holland (Stjtið. ESB L 247, 16.9.2008, bls. 27, 96.–100. mgr.)). Aftur á móti háttáði svo til í máli N 429/10 Agricultural Bank of Greece (ATE) (Stjtið. ESB C 317, 29.10.2011, bls. 5), að hlutfall einkafjármögnunar nam aðeins 10%, en hlutur ríkisins var 90%, og framkvæmdastjórnin ályktaði því að skilyrðum um að fjárfestar standi jöfnum fæti væri ekki fullnægt þar eð nýju hlutafjárframlagi ríkisins hafi hvorki fylgt sambærilegt framlag hluthafa í hópi einkaaðila né hafi það verið í réttu hlutfalli við hlutafjáreign ríkisins.

EFTA lítur svo á að einkafjárfesting sjálfstæðra fjárfesta í tengslum við ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun geti talist hafa efnahagslegt vægi ef hún nemur 30% af heildarfjárfestingu.

35. Ef tiltekin fjárfesting stenst markaðsfjárfestaprófið lítur Eftirlitsstofnun EFTA svo á að fyrirtækin, sem fjárfest er í, njóti ekki ríkisaðstoðar sökum þess að fjárframlög til þeirra eru þá talin miðast við markaðskjör.
36. Ef tiltekin ráðstöfun gerir einkafjárfestum kleift að ráðast í fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar í fyrirtæki eða fyrirtækjahópi á betri kjörum en bjóðast opinberum aðilum, sem leggja fjármuni til sömu fyrirtækja, getur það haft í för með sér hagræði fyrir þá fjárfesta (fjárfestingar sem byggjast ekki á því að fjárfestar standi jöfnum fæti). Slíkt hagræði getur verið af ýmsu tagi, svo sem forgangur að ávöxtun (hvati sem tengist aukinni hagnaðarvon) eða minni hættu á tapi en fjárfestar í hópi opinberra aðila þurfa að búa við fari svo að afrakstur undirliggjandi viðskiptasamnings verður minni en vænst var (vörn gegn tapsáhættu).

2.1.2 Aðstoð veitt fjármálamiðlun og/eða stjórnanda hennar

37. Eftirlitsstofnun EFTA lítur að jafnaði svo á að fjármálamiðlun þjóni því hlutverki að koma aðstoð til fjárfesta og/eða fyrirtækja sem fjárfest er í, en njóti ekki sjálf aðstoðar, óháð því hvort fjármálamiðlunin er lögaðili eða eingöngu safn eigna sem lýtur stjórn sjálfstæðs umsýslufélags.
38. Ráðstafanir, sem fela í sér beinar millifærslur til fjármálamiðlunar, eða þátttöku hennar í fjárfestingunni, geta aftur á móti talist aðstoð nema slík millifærsla eða þátttaka í fjárfestingu eigi sér stað á kjörum sem væru viðunandi fyrir venjulegan atvinnurekanda í markaðshagkerfi.
39. Þegar umsjón ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun er falin umboðsaðila, sem tekur ekki þátt í fjárfestingunni með hlutaðeigandi EFTA-ríki, er litið svo á að umboðsaðilinn þjóni því hlutverki að koma fjármuninum til skila en njóti ekki sjálfur aðstoðar, að því tilskildu að endurgjald fyrir þjónustu hans sé ekki of hátt. Leggi umboðsaðilinn aftur á móti fram fjármuni í tengslum við ráðstöfunina eða taki hann þátt í fjárfestingunni með EFTA-ríkinu með svipuðum hætti og fjármálamiðlun verður Eftirlitsstofnun EFTA að meta hvort umboðsaðilinn telst njóta ríkisaðstoðar.
40. Ef ákvörðun um hvaða stjórnanda fjármálamiðlunar eða hvaða umsýslufélagi („stjórnanda“ einu nafni í því sem hér fer á eftir) er boðin þátttaka er látin ráðast af niðurstöðu útboðs sem byggist á opnum aðgangi, gagnsæi, jafnræðissjónarmiðum og hlutlægni eða umbun stjórnanda endurspeglar að öllu leyti greiðslur sem tíðkast almennt á markaðnum við svipaðar aðstæður, verður gengið að því sem vísu að stjórnandinn njóti ekki ríkisaðstoðar.
41. Ef fjármálamiðlun og stjórnandi hennar eru opinberir aðilar og ákvörðun um að bjóða þeim þátttöku hefur ekki verið látin ráðast af niðurstöðu útboðs sem byggist á opnum aðgangi, gagnsæi, jafnræðissjónarmiðum og hlutlægni, verður þó ekki litið svo að þeir hafi notið aðstoðar ef umsýsluþóknun þeirra er bundin ákveðnu hámarki og heildarumbun, sem þeim er greidd, endurspeglar eðlilegar markaðsaðstæður og er árangurstengd. Þessu til viðbótar verður rekstur fjármálamiðlana að fara fram á almennum viðskiptagrundvelli og ákvarðanir stjórnenda þeirra um fjárfestingar verða að miðast við hagnaðarvon og fara fram eins og um viðskipti aðila óskyldra ríkinu sé að ræða. Þá verður ákvörðun um hvaða einkafjárfestum er boðin þátttaka að ráðast af niðurstöðu útboðs sem byggist á opnum aðgangi, gagnsæi, jafnræðissjónarmiðum og hlutlægni, og haldið er í tengslum við hvert verkefni sérstaklega. Tryggja verður með víðeigandi málsmeðferð að ríkisvaldið geti ekki haft nein afskipti af daglegum rekstri opinberra sjóðsins.
42. Þegar fjárfesting á vegum hins opinbera, sem fram fer fyrir tilstuðlan fjármálamiðlunar, er fölginn í veitingu láns eða ábyrgðar, að meðtalinni mótábyrgð, og fullnægt er skilyrðum samkvæmt reglum Eftirlitsstofnunar EFTA um viðmiðunarvexti ⁽¹⁸⁾ eða ríkisaðstoð sem er veitt sem ábyrgðir ⁽¹⁹⁾ verður ekki litið svo á að fjármálamiðlunin njóti ríkisaðstoðar.
43. Þó að eignir fjármálamiðlana geti vaxið og þóknanir aukið tekjur stjórnenda þeirra er litið svo á að þar sé aðeins um að ræða afleidd efnahagsleg áhrif en ekki aðstoð við fjármálamiðlanirnar og/

⁽¹⁸⁾ Viðmiðunar- og afreiknivextir (Stjtið. ESB L 104, 21.4.2011, bls. 32, og EES-viðbætur nr. 23, 21.4.2011, bls. 1).

⁽¹⁹⁾ Ríkisaðstoð sem er veitt sem ábyrgðir (Stjtið. ESB L 105, 21.4.2011, bls. 32, og EES-viðbætur nr. 23, 21.4.2011, bls. 1).

eða stjórnendur þeirra. Ef tilhögun ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun veldur því aftur á móti að slík afleidd áhrif gagnast aðallega einstökum fjármálamiðlunum sem valdar hafa verið fyrirfram verður litið svo á að þær fjármálamiðlanir njóti óbeinnar ríkisaðstoðar.

2.1.3 *Aðstoð við fyrirtækin sem fjárfest er í*

44. Ef aðstoð nýtist fjárfestum, fjármálamiðluninni eða stjórnendum þeirrar siðarnefndu verður í flestum tilvikum litið svo á að hún skili sér að minnsta kosti að hluta til áfram til markfyrirtækisins. Þetta á við jafnvel þótt ákvarðanir stjórnenda fjármálamiðlunarinnar um fjárfestingar séu teknar á hreinum viðskiptaforsendum.
45. Þegar fjárfestingar samkvæmt ráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun eru fólgnar í veitingu láns eða ábyrgðar til markfyrirtækjanna og fullnægja skilyrðum samkvæmt reglum Eftirlitsstofnunar EFTA um viðmiðunarvexti eða ríkisaðstoð sem er veitt sem ábyrgðir verður ekki litið svo á að þau fyrirtæki njóti ríkisaðstoðar.

2.2 *Aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun sem skylt er að tilkynna*

46. Stjórnvöld í EFTA-riðjunum verða að tilkynna í samræmi við 3. mgr. 1. gr. I. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól allar ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun sem hafa í för með sér ríkisaðstoð í þeirri merkingu sem hugtakið hefur í 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins (einkum þær sem standast ekki markaðsfjárfestaprófið), falla ekki undir ákvæði reglugerðar um minniháttaraðstoð og fullnægja ekki öllum skilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni fyrir því að veita megi aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun. Mat Eftirlitsstofnunar EFTA á því hvort slíkar ráðstafanir teljast samrýmanlegar EES-samningnum fer fram með vísan til stafl. c) í 3. mgr. 61. gr. þess samnings. Í þeim leiðbeinandi reglum, sem hér birtast, er athyglinni beint að þeim ráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun sem helst er að vænta að teljist samrýmanlegar stafl. c) í 3. mgr. 61. gr. EES-samningsins, með fyrirvara um ýmis skilyrði sem nánar er fjallað um í 3. kafla þessara leiðbeinandi reglna. Ráðstafanir af þessu tagi skiptast í eftirtalda þrjá flokka.
47. Til fyrsta flokksins teljast ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun fyrirtækja sem fullnægja ekki að öllu leyti aðstoðarhæfisskilyrðum sem gilda að því er varðar aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni. Þegar um slíkar ráðstafanir er að ræða verður áskilið af hálfu Eftirlitsstofnunar EFTA að stjórnvöld í viðkomandi EFTA-ríki láti fara fram ítarlegt fyrirframat sökum þess að við aðstæður sem þessar verður ekki lengur gengið að því sem vísu að um markaðsbrest sé að ræða á sama hátt og hjá fyrirtækjum sem eru aðstoðarhæf samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni. Í þennan flokk falla einkum ráðstafanir í þágu eftirtalinna fyrirtækja:
- a) lítilla fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga sem eru stærri en sem nemur skilgreiningu á litlum og meðalstórum fyrirtækjum í almennu hópundanþágureglugerðinni ⁽²⁰⁾,
 - b) nýskapandi fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga sem stunda rannsókn- og þróunarstarf og nýsköpun,
 - c) fyrirtækja sem taka við upphaflegri fjárfestingu á sviði áhættufjármögnunar meira en sjö árum eftir að almenn sölustarfsemi hefst,
 - d) fyrirtækja sem þurfa í heild á meiri fjárfestingu á sviði áhættufjármögnunar að halda en sem nemur hámarkinu sem sett er í almennu hópundanþágureglugerðinni,
 - e) óhefðbundinna viðskiptakerfa sem fullnægja ekki skilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni.
48. Til annars flokksins teljast ráðstafanir sem fylgja annarri tilhögun en lýst er í almennu hópundanþágureglugerðinni en er þó beitt í þágu sömu aðstoðarhæfu fyrirtækja og þar eru tilgreind. Að því er þessar ráðstafanir varðar þarf aðeins að sýna fram á markaðsbrest að því leyti sem það er nauðsynlegt til að réttlæta tilhögun sem gengur lengra en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni. Í þennan flokk falla einkum eftirtaldar ráðstafanir:

⁽²⁰⁾ I. viðauki við reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 800/2008, sbr. nmgr. 12.

- a) fjármögnunartæki með minni þátttöku einkafjárfesta en mælt er fyrir um í almennu hópundanþágureglugerðinni,
 - b) fjármögnunartæki sem fylgja tilhögun utan þeirra marka sem kveðið er á um í almennu hópundanþágureglugerðinni,
 - c) fjármögnunartæki, önnur en ábyrgðir, sem þannig háttar til um að ákvörðun um hvaða fjármálamiðlunum, fjárfestum eða sjóðstjórum er boðin þátttaka byggist á því að leggja meiri áherslu á vernd gegn hugsanlegu tapi (vörn gegn tapsáhættu) en á forgang að innlausn hagnaðar (hvata sem tengjast aukinni hagnaðarvon),
 - d) skattívilnanir fyrir fjárfesta í hópi lögaðila, að meðtöldum þeim fjármálamiðlunum og stjórnendum þeirra sem taka þátt í fjárfestingunni.
49. Til þriðja flokksins teljast yfirgripsmikil aðstoðarkerfi sem falla ekki undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar vegna þess hversu miklum fjármunum er úthlutað samkvæmt þeim. Við mat á þessu verður gengið úr skugga um það af hálfu Eftirlitsstofnunar EFTA að fullnægt sé skilyrðum samkvæmt þeim ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar sem lúta að aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun; reynist svo vera verður metið hvort tilhögun ráðstöfunarinnar telst heppileg með hliðsjón af fyrirframmatinu sem tilkynningin byggist á. Ef umfangsmikið kerfi fullnægir ekki öllum áskilnaði samkvæmt ofangreindum ákvæðum að því er varðar aðstoðarhæfi fyrirtækja og að kerfið sé samrýmanlegt EES-samningnum verður vandlega hugað að þeim vísbendingum sem fram hafa komið í tengslum við fyrirframmatið, bæði að því er varðar hugsanlegan markaðsbrest og hversu heppileg tilhögun ráðstöfunarinnar er. Að auki verður þá unnið ítarlegt mat á hugsanlegum óæskilegum afleiðingum slíkra kerfa á viðkomandi mörkuðum.
50. Heimilt er að sameina þættina, sem lýst er í 47.–49. mgr., í einni ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun, með fyrirvara um að viðeigandi breytingar verði gerðar á grundvelli heildargreiningar á markaðsbrestinum.
51. Að frátöldum undanþágum, sem sérstök heimild er fyrir í þessum leiðbeinandi reglum, skal mat á ofangreindum flokkum tilkynningarskyldra ráðstafana miðast við öll önnur skilyrði fyrir því að aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun geti talist samrýmanleg EES-samningnum sem tilgreind eru í almennu hópundanþágureglugerðinni.

2.3 Skilgreiningar

52. Eftirtalдар skilgreiningar gilda í þessum leiðbeinandi reglum:
- i) „Óhefðbundið viðskiptakerfi“ merkir markaðstorg, sbr. skilgreiningu í 15. tölul. 1. mgr. 4. gr. tilskipunar 2004/39/EB ⁽²¹⁾, sem svo háttar til um að lítil og meðalstór fyrirtæki gefa út flesta fjárgerninga sem teknir eru til viðskipta.
 - ii) „Eins og í viðskiptum milli óskyldra aðila“ merkir að með fjárfestingarskilmálunum, sem samningsaðilarnir verða ásáttir um, er ekki vikið frá því sem sjálfstæð fyrirtæki hefðu samið um við aðstæður þar sem ekki er um nein afskipti hins opinbera að ræða.
 - iii) „Uppkaup“ merkir kaup á hlutafé, eða sem nemur að minnsta kosti ráðandi hlut, af þeim hluthöfum tiltekins félags sem fyrir eru, í því skyni að öðlast yfirráð á eignum og rekstri þess.
 - iv) „Aðstoðarhæf fyrirtæki“ merkir lítil og meðalstór fyrirtæki og lítil fyrirtæki og nýskapandi fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga.
 - v) „Umboðsaðili“ merkir Fjárfestingabanka Evrópu, Fjárfestingasjóð Evrópu, fjölþjóðleg fjármálafyrirtæki sem EFTA-ríki á hlut í eða fjármálafyrirtæki sem hefur staðfestu í EFTA-ríki og er starfrækt í þágu almannahagsmuna undir stjórn opinbers stjórnvalds, opinberrar stofnunar eða einkaréttarlegrar stofnunar sem hefur almannahjónustu-hlutverk; umboðsaðilann má velja eða skipa beint í samræmi við ákvæði tilskipunar

⁽²¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2004/39/EB frá 21. apríl 2004 um markaði fyrir fjármálagerninga (Stjtið. ESB L 145, 30.4.2004, bls. 1). Tilskipunin felld inn í EES-samninginn, lið 31ba í IX. viðauka (Fjármálaþjónusta), samkvæmt ákvörðun sameiginlegru EES-nefndarinnar nr. 65/2005 frá 29. apríl 2005 (Stjtið. ESB L 239, 15.9.2005, bls. 50, og EES-viðbætur nr. 46, 15.9.2005, bls. 31).

2004/18/EB ⁽²²⁾ eða hvernar þeirrar löggjafar sem kemur í stað tilskipunarinnar að öllu leyti eða að hluta.

- vi) „Hlutfjárframlag“ merkir eiginfjárframlag til fyrirtækis sem er fylgið í beinni eða óbeinni fjárfestingu gegn eignarhaldi á samsvarandi hlut í félaginu.
- vii) „Losun fjárfestingar“ merkir sölu eignarhluta af hálfu fjármálamiðlunar eða fjárfestis; undir hugtakið falla sala til annars fyrirtækis, afskriftir, endurgreiðsla hlutfjár/lána, sala til annarrar fjármálamiðlunar eða fjárfestis, sala til fjármálafyrirtækis og sala með almennu útboði, að meðtalinni skráningu í kauphöll.
- viii) „Sanngjarnt ákveðin ávöxtun“ merkir vænta innri ávöxtun sem samsvarar áhættuleiðréttum afvöxtunarstuðli og endurspeglar áhættustig fjárfestingarinnar og hvaða tegund fjármuna og hversu miklar fjárhæðir einkafjárfestarnir hyggjast leggja fram.
- ix) „Endanlegur aðstoðarþegi“ merkir aðstoðarhæft fyrirtæki sem fjárfesting hefur runnið til samkvæmt ríkisaðstoðarráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun.
- x) „Fjármálamiðlun“ merkir sérhvert fjármálafyrirtæki, óháð rekstrarformi og eignarhaldi, að meðtöldum sjóðasjóðum, einkareknum fjárfestingarsjóðum, opinberum fjárfestingarsjóðum, bönkum, örlanafyrirtækjum og ábyrgðafélögum.
- xi) „Almenn sölustarfsemi hefst“ merkir upphaf sölustarfsemi fyrirtækis á vöru- eða þjónustumarkaði, að frátalinni takmarkaðri sölustarfsemi sem á sér stað til reynslu.
- xii) „Fjárfestingaraðild sem ber fyrsta tap“ merkir þann hluta áhættufjárins sem er á síðasta veðrétti og ber því mesta áhættu af tapi; undir þetta fellur vænt tap af eignasafninu sem fjárfest er í.
- xiii) „Framhaldsfjárfesting“ merkir viðbótarfjárfestingu í félagi í framhaldi af einni eða fleiri umferðum fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar.
- xiv) „Ábyrgð“ merkir skriflega skuldbindingu til þess að taka, að öllu leyti eða að hluta, ábyrgð á nýgerðum samningi þriðja aðila um lán til áhættufjármögnunar, til að mynda skuldaskjali eða leigusamningi, eða samningi um hlutfjárlik framlög.
- xv) „Ábyrgðarhámark“ merkir hámark sem sett er á skuldbindingu fjárfestis í hópi opinberra aðila og tilgreint er sem hundraðshluti heildarfjárfestingar í lánasafni sem ábyrgð tekur til.
- xvi) „Ábyrgðarhlutfall“ merkir þann hundraðshluta taps sem opinber fjárfestir ábyrgist vegna sérhvers viðskiptasamnings sem er aðstoðarhæfur samkvæmt viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun.
- xvii) „Sjálfstæður einkafjárfestir“ merkir einkafjárfesti sem er ekki hluthafi í aðstoðarhæfa fyrirtækinu sem hann festir fê í, að meðtöldum sjálfstæðum sprotafjárfestum og fjármála-fyrirtækjum, óháð eignarhaldi, enda beri slíkir fjárfestar alla áhættu af fjárfestingu sinni; við stofnun nýs fyrirtækis er litið svo á að allir einkafjárfestar, að stofnendum meðtöldum, séu sjálfstæðir með tilliti til þess fyrirtækis.
- xviii) „Nýskapandi fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga“ merkir meðalstórt félag sem ber kostnað af starfsemi á sviði rannsóknar- og þróunarstarfs og nýsköpunar, sbr. skilgreiningu í almennu hópundanþágureglugerðinni, sem nemur a) að minnsta kosti 15% heildarrekstrarkostnaðar að minnsta kosti eitt þriggja síðustu árunna fyrir fyrstu fjárfestingu samkvæmt viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun eða b) ár hvert að minnsta kosti 10% heildarrekstrarkostnaðar þriggja síðustu árunna fyrir fyrstu fjárfestingu samkvæmt viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun.
- xix) „Lánssamningur“ merkir samning sem skuldbindur lánveitanda til að afhenda lántaka umsamda fjárhæð til ráðstöfunar í tiltekinn, umsaminn tíma og skuldbindur lántaka til að endurgreiða fjárhæðina á umsömdum tíma; slíkur samningur getur snúist um eiginlegt

⁽²²⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2004/18/EB frá 31. mars 2004 um samræmingu reglna um útboð og gerð opinberra verksamninga, vörusamninga og þjónustusamninga (Stjtið. ESB L 134, 30.4.2004, bls. 114), með áorðnum breytingum samkvæmt leiðréttri útgáfu tilskipunarinnar (Stjtið. ESB L 351, 26.11.2004, bls. 44). Tilskipunin felld inn í EES-samninginn, 2. lið XVI. viðauka (Opinber innkaup), samkvæmt ákvörðun sameiginlegru EES-nefndarinnar nr. 68/2006 frá 2. júní 2006 (Stjtið. ESB L 245, 7.9.2006, bls. 22, og EES-viðbætur nr. 44, 7.9.2006, bls. 18).

lán eða annað form fjármögnunar, til að mynda leigu, sem tryggir lánveitanda fyrst og fremst tiltekna lágmarksávöxtun.

- xx) „Meðalstór félög“ merkir í þessum leiðbeinandi reglum fyrirtæki með 1 500 starfsmönnum eða færri, í samræmi við útreikning á starfsmannafjölda skv. 3.–5. gr. I. viðauka við almennu hópundanþágureglugerðina; með tilliti til beitingar þessara leiðbeinandi reglna skal farið með tiltekinn fjölda rekstrareininga sem eitt fyrirtæki ef fullnægt er einhverju skilyrðanna sem nefnd eru í 3. mgr. 3. gr. I. viðauka við almennu hópundanþágureglugerðina; þessi skilgreining er með fyrirvara um aðrar skilgreiningar sem notaðar eru vegna starfrækslu fjármögnunartækja í tengslum við áætlanir Evrópusambandsins/Evrópska efnahagssvæðisins sem hafa ekki ríkisaðstoð í för með sér.
- xxi) „Einstaklingur“ merkir hvern þann aðila, annan en lögaðila, sem er ekki fyrirtæki í skilningi 1. mgr. 61 gr. EES-samningsins.
- xxii) „Nýtt lán“ merkir nýgerðan lánsamning sem gerður er til þess að standa undir nýjum fjárfestingum eða rekstrarkostnaði, að undanskilinni endurfjármögnun eldri lána.
- xxiii) „Aðkomufjármögnun“ (*replacement capital*) merkir kaup á þegar útgefnum hlutum í félagi af eiganda þeirra (fjárfesti eða hluthafa).
- xxiv) „Fjárfesting á sviði áhættufjármögnunar“ merkir hlutfjárframlög og hlutfjárlík framlög, lán að meðtöldum leigusamningum, ábyrgðir eða einhverja blöndu slíkra framlaga til aðstoðarhæfra fyrirtækja.
- xxv) „Hlutfjárlíkt framlag“ merkir tiltekna gerð fjármögnunar sem flokkast miðja vega milli hlutfjárframlags og láns, er áhættusamari en forgangslán en áhættuminni en almennt hlutfé og þess eðlis að ávöxtun ræðst einkum af því hvort markfyrirtækið skilar hagnaði eða tapi og að hún nýtur ekki trygginga ef til greiðslufalls kemur; hlutfjárlík framlög geta tekið á sig mynd lána, ótryggðra og víkjandi, að meðtöldum svonefndum millilagslánum (*mezzanine debt*), og fylgir þeim þá stundum réttur til umbreytingar í hlutfé, eða forgangshlutfjár.
- xxvi) „Lítill og meðalstór fyrirtæki“ merkir fyrirtæki sem fullnægja skilgreiningu skv. I. viðauka við almennu hópundanþágureglugerðina.
- xxvii) „Lítill fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga“ merkir fyrirtæki með 499 starfsmönnum eða færri, í samræmi við útreikning á starfsmannafjölda skv. 3.–5. gr. I. viðauka við almennu hópundanþágureglugerðina, ársveltu sem er ekki umfram 100 milljónir evra eða efnahagsreikning sem er ekki umfram 86 milljónir evra; með tilliti til beitingar þessara leiðbeinandi reglna skal farið með tiltekinn fjölda rekstrareininga sem eitt fyrirtæki ef fullnægt er einhverju skilyrðanna sem nefnd eru í 3. mgr. 3. gr. I. viðauka við almennu hópundanþágureglugerðina; þessi skilgreining er með fyrirvara um aðrar skilgreiningar sem notaðar eru vegna starfrækslu fjármögnunartækja í tengslum við áætlanir Evrópusambandsins/Evrópska efnahagssvæðisins sem hafa ekki ríkisaðstoð í för með sér.
- xxviii) „Heildarfjármögnun“ merkir hámark heildarfjárfestingar sem renna má til aðstoðarhæfs fyrirtækis fyrir tilstuðlan einnar eða fleiri fjárfestinga á sviði áhættufjármögnunar, að meðtöldum framhaldsfjárfestingum, á grundvelli ríkisaðstoðarráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun, að frátöldum hreinum einkafjárfestingum sem miðast við markaðskjör og falla ekki undir viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun.
- xxix) „Óskráð fyrirtæki“ merkir fyrirtæki sem hafa ekki fengið opinbera skráningu í kauphöll, að frátöldum óhefðbundnum viðskiptakerfum.

3. MAT Á ÞVÍ HVORT AÐSTOÐ TIL STUÐNINGS ÁHÆTTUFJÁRMÖGNUN ER SAMRÝMANLEG EES-SAMNINGNUM

3.1 Almenn matssjónarmið

- 53. Mat Eftirlitsstofnunar EFTA á því hvort aðstoðarráðstöfun, sem tilkynning berst um, getur talist samrýmanleg EES-samningnum ræðst almennt af greiningu á því hvort tilhögur hennar er með þeim hætti að jákvæð áhrif með tilliti til sameiginlegs hagsmunamáls vegi þyngra en hugsanleg neikvæð áhrif á viðskipti milli aðildarríkja EES-samningsins („aðildarríkjanna“) og á samkeppni.

54. Í orðsendingunni um að færa reglur um ríkisaðstoð til nútímahorfs frá 8. maí 2012 kom fram að gera þyrfti grein fyrir og skilgreina almenn grundvallarsjónarmið sem gilda ættu um mat á því hvort aðstoðarráðstafanir, hvaða nafni sem þær nefndust, væru samrýmanlegar gildandi reglum. Í þessu tilliti verður aðstoðarráðstöfun því aðeins talin samrýmanleg EES-samningnum að hún fullnægi hverju og einu eftirtalinna skilyrða:
- a) Stuðlað að vel skilgreindu sameiginlegu hagsmunamáli: ráðstöfun á sviði ríkisaðstoðar verður að þjóna sameiginlegu hagsmunamáli í samræmi við 3. mgr. 61. gr. EES-samningsins (sbr. undirkafla 3.2).
 - b) Afskipti hins opinbera nauðsynleg: aðstæðurnar, sem eru tilefni ríkisaðstoðarráðstöfunar, verða að vera þess eðlis að aðstoð geti leitt til verulegra umbóta sem ekki yrði náð fram með því að láta markaðsöflin ein um að vinna gegn markaðsbresti (sbr. undirkafla 3.3).
 - c) Aðstoðarráðstöfun sé heppileg: ríkisaðstoðarráðstöfunin verður að vera heppilegt stjórnæki til þess að stuðla að sameiginlega hagsmunamálinu sem er í húfi (sbr. undirkafla 3.4).
 - d) Hvatningaráhrif: ríkisaðstoðarráðstöfunin verður að breyta athæfi hlutaðeigandi fyrirtækis/-tækja með þeim hætti að fyrirtækið hefji nýja starfsemi sem hefði ekki verið stunduð, eða með minni umsvifum eða á annan hátt, ef engin aðstoð hefði fengist (sbr. undirkafla 3.5).
 - e) Meðalhófs gætt (aðstoð takmörkuð við nauðsynlegt lágmark): ríkisaðstoðarráðstöfunin verður að takmarkast það sem er nauðsynlegt til þess að örva fyrirtækið/-tækin til nýrrar fjárfestingar eða starfsemi (sbr. undirkafla 3.6).
 - f) Unnið gegn óeðlilega hamlandi áhrifum á samkeppni og viðskipti milli aðildarríkjanna: sporna verður nægilega gegn hamlandi áhrifum ríkisaðstoðarráðstöfunarinnar til þess að heildaráhrifin verði jákvæð (sbr. undirkafla 3.7).
 - g) Aðstoðin sé gagnsæ: tryggja verður stjórnvöldum í EFTA-ríkjunum, Eftirlitsstofnun EFTA, aðilum í atvinnurekstri og almenningi greiðan aðgang að öllum lagagerðum sem málið varða og hvers kyns upplýsingum um veitta aðstoð sem að gagni geta komið (sbr. undirkafla 3.8).
55. Að því er varðar heildaráhrif tiltekinna flokka aðstoðarkerfa kann einnig að verða áskilið að fram fari eftirámat eins og fjallað er um í 4. undirkafla hér á eftir. Í slíkum tilvikum getur Eftirlitsstofnun EFTA ákveðið að kerfin skuli hafa afmarkaðan gildistíma en heimilt sé að leita samþykkis við framlengingu hans með tilkynningu.
56. Í mati Eftirlitsstofnunar EFTA á því hvort aðstoð samrýmist ákvæðum EES-samningsins verður litið til dómsmála er lúta að brotum á 53. eða 54. gr. samningsins sem geta varðað fyrirtækið sem nýtur aðstoðarinnar og kunna að skipta máli um mat stofnunarinnar samkvæmt 3. mgr. 61. gr. EES-samningsins ⁽²³⁾.

3.2 *Stuðlað að sameiginlegu markmiði*

57. Ríkisaðstoð verður að stuðla að sameiginlegu hagsmunamáli, einu eða fleiri, í þeirri merkingu sem hugtakið hefur í 3. mgr. 61. gr. EES-samningsins. Að því er varðar aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun er helsta stefnumiðið að efla fjármögnun rekstrarhæfra lítilla og meðalstórra fyrirtækja frá fyrstu stigum uppbyggingar og upp að vaxtarstigi svo og, við vissar aðstæður, lítilla fyrirtækja og nýskapandi fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga; til þess að byggja megi upp, þegar fram í sækir, samkeppnismarkað fyrir fjármögnun fyrirtækja á Evrópska efnahagssvæðinu og stuðla þannig að almennum hagvexti.

3.2.1 *Sértæk stefnumið sem ráðstöfun er ætlað að stuðla að*

58. Skilgreina verður sértæk stefnumið í tengslum við ráðstöfunina með hliðsjón af þeim almennu stefnumiðum sem rakin eru í 57. mgr. hér á undan. Í því skyni verða stjórnvöld í EFTA-rikinu að láta vinna fyrirframmat til þess að afmarka stefnumiðin og skilgreina viðeigandi árangursvísa fyrir þau. Ráðstöfunin verður að vera nægileg að umfangi og gilda til nægilega langs tíma til þess að stefnumiðin geti náðst. Árangursvísar geta almennt tekið til þess:
- a) hvort þátttaka einkageirans í fjárfestingunni er áskilin eða fyrirhuguð,

⁽²³⁾ Sbr. mál C-225/91 *Matra* gegn *framkvæmdastjórn*, dómasafn 1993, bls. I-3203, 42. mgr.

- b) hversu margir endanlegir aðstoðarþegar, og þar á meðal hversu mörg sprotafyrirtæki í hópi lítilla og meðalstórra fyrirtækja, muni njóta góðs af fjárfestingunni,
 - c) hversu mörg ný fyrirtæki áætlað er að verði til í tengslum við framkvæmd viðkomandi ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun og í framhaldi af fjárfestingum á sviði áhættufjármögnunar,
 - d) hversu mörg ný störf verða til í fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega, allt frá fyrstu fjárfestingu á sviði áhættufjármögnunar samkvæmt viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun þar til fjárfesting er losuð,
 - e) hversu hátt hlutfall fjárfestinga á sér stað í samræmi við markaðsfjárfestaprófið, eftir því sem við á,
 - f) hvaða skilgreindir áfangar og frestir ráða því hvenær tilteknað fyrirframákveðnar fjárhæðir eða tilteknað hlutfallstölur fjárveitingar eiga að hafa skilað sér til fjárfestingar,
 - g) hversu mikillar ávöxtunar er að vænta af fjárfestingunum,
 - h) hversu mikið er um einkaleyfisumsóknir fyrirtækja í hópi endanlegra aðstoðarþega meðan á framkvæmd viðkomandi ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun stendur, eftir því sem við á.
59. Árangursvísarnir, sem um getur í 58. mgr., nýtast bæði til þess að meta hvort ráðstöfunin skilar viðhlítandi árangri og hvort fjárfestingastefnan, sem fjármálamiðlunin fylgir í tengslum við val á fyrirtækjum, er nægilega traust.

3.2.2 *Fjármálamiðlanir vinni að settum stefnumiðum*

60. Til þess að öruggt sé að fjármálamiðlanir, sem taka þátt í framkvæmd ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun, vinni að settum stefnumiðum verða þær að fullnægja skilyrðunum sem fram koma í 61. og 62. mgr. hér á eftir.
61. Fjárfestingarstefna fjármálamiðlunarinnar verður að samræmast stefnumiðunum sem fylgt er í tengslum við ráðstöfunina. Við val á fyrirtækjum verða fjármálamiðlanir að sýna fram á hvernig fjárfestingarstefna þeirra getur stuðlað að settum stefnumiðum.
62. Stjórnvöld í EFTA-ríkinu verða að sjá til þess að fjármálamiðlanir fylgi jafnan fjárfestingarstefnu sem samræmist settum stefnumiðum, til að mynda með heppilegri tilhögun eftirlits og upplýsingagjafar og skipan fulltrúa opinberu fjárfestanna í fulltrúanefndir fjármálamiðlunarinnar, svo sem eftirlitsnefnd eða ráðgjafarnefnd. Tryggja verður með heppilegum stjórnarháttum að efnislegar breytingar á fjárfestingarstefnunni verði ekki gerðar nema samþykkis stjórnvalda í EFTA-ríkinu hafi verið aflað fyrirfram. Til þess að taka af allan vafa um þetta má EFTA-ríkið ekki eiga beina aðild að einstökum ákvörðunum um fjárfestingu eða sölu fjárfestingareignar.

3.3 *Afskipti hins opinbera nauðsynleg*

63. Ríkisaðstoð getur aðeins átt rétt á sér ef tilefni hennar er að ráða bót á sérstökum markaðsbrestum sem standa í vegi fyrir því að sameiginlegt markmið náist. Eftirlitsstofnun EFTA lítur svo á enginn almennur markaðsbrestur sé fyrir hendi að því er varðar fjármögnunarfæri lítilla og meðalstórra fyrirtækja, heldur aðeins að því er varðar tiltekna hópa slíkra fyrirtækja, allt eftir aðstæðum í efnahagsmálum hlutaðeigandi EFTA-ríkis. Þetta á einkum, en þó ekki einvörðungu, við á fyrsta rekstrarskeiði lítilla og meðalstórra fyrirtækja sem glíma við þann vanda, þrátt fyrir mikil vaxtarfæri, að geta ekki sýnt fjárfestum fram á að þau séu lánshæf eða að rekstraráætlanir þeirra séu traustar. Markaðsbrestur af þessu tagi getur verið misjafnlega viðtækur, hvort sem lítið er til fyrirtækjahópsins eða þess hversu mikil fjárförfin er, eftir því í hvaða atvinnugrein fyrirtækin starfa. Ójafn aðgangur að upplýsingum veldur því að markaðsaðilum reynist erfitt að vega og meta áhættu og hagnaðarvon sem tengist slíkum litlum og meðalstórum fyrirtækjum, svo og hvort þau geta skilað viðunandi ávöxtun að teknu tilliti til áhættu. Erfiðleikar þessara litlu og meðalstóru fyrirtækja við að koma á framfæri upplýsingum um eðli starfsemi sinnar, sú skoðun að þau séu áhættusöm og lítið lánshæfi þeirra hefur allt þær afleiðingar að viðskipta- og umboðskostnaður verður hár og getur ýtt undir áhættufærni fjárfesta. Lítil fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga og nýskapandi fyrirtæki í þeim hópi geta átt við sambærilega erfiðleika að glíma og þannig orðið fyrir barðinu á sams konar markaðsbresti.

64. Þess vegna verður viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun að byggjast á fyrirframmati sem leiðir í ljós fjármögnunargloppu sem bitnar á aðstoðarhæfum fyrirtækjum á því uppbyggingarstigi, á því landsvæði og, ef við á, í þeirri atvinnugrein sem aðstoð er beint til. Haga verður ráðstöfuninni þannig að unnið sé gegn markaðsbrestunum sem fyrirframmatið hefur leitt í ljós.
65. Greining á vandkvæðum, sem leiða til þess að framlög einkafjárfesta verða minni en æskilegt væri, verður að taka til bæði skipulagstengdra atriða og þeirra sem tengjast efnahagssveiflum (það er kreppum). Nánar tiltekið verður matið að fela í sér ítarlega greiningu á þeim fjármögnunarleiðum sem aðstoðarhæf fyrirtæki geta nýtt sér, og skal þá litið til þess hversu margar fjármálamiðlanir eru starfandi á landsvæðinu sem fyrirhugað er að styrkja, hvort þær eru reknar á vegum hins opinbera eða einkaaðila, hversu miklir fjármunir eru notaðir til fjárfestinga í markaðsgeiranum sem um ræðir, hversu mörg fyrirtæki geta hugsanlega verið aðstoðarhæf og meðalvirði einstakra viðskiptasamninga. Greininguna skal byggja á gögnum frá fimm næstu árum áður en tilkynnt var um viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun og meta skal á þeim grundvelli hvers eðlis og hversu mikil að umfangi fjármögnunargloppan er, þ.e. hversu mikilli spurn eftir fjármagni frá aðstoðarhæfum fyrirtækjum hefur ekki tekist að fullnægja.
66. Æskilegt er að fyrirframmatið sé í höndum óvilhalls aðila og byggt á hlutlægum og dagréttum gögnum. Stjórnvöldum í EFTA-rikjunum er heimilt að leggja fram matsgerðir sem þegar hafa verið unnar, að því tilskildu að þeir hafi orðið til síðustu þrjú árin áður en ráðstöfunin var tilkynnt. Í athugun sinni á niðurstöðum fyrirframmatsins áskilur Eftirlitsstofnun EFTA sér rétt til þess að bera brigður á framlagðar tölur, með vísan til fyrirbyggjandi gagna.
67. Til þess að öruggt sé að fjármálamiðlanirnar, sem taka þátt í framkvæmd ráðstöfunarinnar, beini kröftum sínum að greindum markaðsbrestum skal fara fram áreiðanleikakönnun til þess að tryggja að fylgt sé fjárfestingastefnu sem byggð er á traustum viðskiptaforsendum, að áhersla sé lögð á stefnumiðin sem afmörkuð hafa verið og að fullnægt sé settum aðstoðarhæfisskilyrðum og takmörkunum að því er varðar fjármögnun. Hér gildir einkum að stjórnvöld í EFTA-rikjunum verða að bjóða þátttöku fjármálamiðlunum sem geta sýnt fram á að fyrirhuguð fjárfestingastefna sé byggð á traustum viðskiptaforsendum og að í tengslum við hana séu settar viðeigandi áhættudreifingarreglur með það að markmiði að stuðla að rekstrarhæfi og ná fram stærðarhagkvæmni þegar litið er til umfangs fjárfestinganna og dreifingar milli landa og héraða.
68. Í fyrirframmatinu verður enn fremur að líta til þeirra sérstöku markaðsbresta sem aðstoðarhæf markfyrirtæki eiga við að glíma, á grundvelli viðbótarleiðbeininganna sem finna má í 69.–88. mgr.
- 3.3.1 *Ráðstafanir í þágu tiltekinna flokka fyrirtækja sem falla ekki undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar*
- a) *Lítil fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga*
69. Ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar takmarkast við aðstoðarhæf lítil og meðalstór fyrirtæki. Sum fyrirtæki hafa of marga starfsmenn eða of mikla veltu til að fullnægja skilyrðum fyrir því að teljast lítil eða meðalstór, en glíma engu að síður við svipaða fjármögnunarerfiðleika.
70. Réttlæt看legt getur verið að láta aðstoðarhæfisskilyrði vegna ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun ná einnig til lítilla fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga ef einkafjárfestum er með því skapaður hvati til að auka fjölbreytni eignasafns síns og auka þannig möguleika sína á að festa og losa fé. Ef litlum fyrirtækjum í hópi meðalstórra félaga er bætt í eignasafnið má vænta þess að áhætta af því minnki og ávöxtun fjárfestinganna aukist. Þetta getur því verið einstaklega skilvirk leið til þess að laða stofnanafjárfesta að áhættusömum fyrirtækjum sem eru að stíga fyrstu skrefin.
71. Með hliðsjón af ofangreindum atriðum, og að því tilskildu að í fyrirframmatinu komi fram fullnægjandi efnahagsleg rök að þessu leyti, getur það átt rétt á sér að styrkja lítil fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga. Í mati Eftirlitsstofnunar EFTA verður litið til þess hversu mikil vinnuafis- og fjárförf markfyrirtækjanna er og höfð hliðsjón af öðrum viðmiðum sem endurspegla sérstakan fjármögnunarvanda lítilla fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga (til dæmis að geta ekki boðið fram fullnægjandi veð fyrir háu láni).

b) Nýskapandi fyrirtæki í hópi meðalstórra félaga

72. Meðalstór félög geta við vissar aðstæður einnig staðið frammi fyrir fjármögnunarvanda svipuðum þeim sem litil og meðalstór fyrirtæki eiga við að glíma. Þetta getur átt við um meðalstór félög sem leggja stund á rannsóknir og þróunarstarf og nýsköpun jafnframt stofnfjárfestingu í framleiðslutækjum, að meðtöldum verkefnum sem snúast um prófun nýrrar tækni fyrir markaðssetningu, en hafa ekki rekstrarsögu sem gerir hugsanlegum fjárfestum kleift að álykta um markaðshorfur þeirra afurða sem slík starfsemi gæti alið af sér. Í slíkum tilvikum getur verið nauðsynlegt að veita ríkisaðstoð til stuðnings áhættufjármögnun nýskapandi fyrirtækja í hópi meðalstórra félaga til þess að færa framleiðslugetu þeirra á sjálfbært stig þannig að þau geti á eigin spýtur aflað sér fjár frá einkafjárfestum. Eins og fram kemur í staflað a) hér á undan getur það verið árangursrík leið til að auka fjölbreytni fjárfestingarleiða og höfða þannig til stærri hóps hugsanlegra fjárfesta ef fjármálamiðlun bætir í fjárfestingasafn sitt nýskapandi fyrirtækjum af þessu tagi úr hópi meðalstórra félaga.

c) Fyrirtæki sem taka við upphaflegri fjárfestingu á sviði áhættufjármögnunar meira en sjö árum eftir að almenn sölustarfsemi hefst

73. Almenna hópundanþágureglugerðin tekur til litilla og meðalstórra fyrirtækja sem njóta upphaflegrar fjárfestingar samkvæmt viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun áður en almenn sölustarfsemi hefst eða áður en sjö ár eru liðin frá því að slík starfsemi hefst. Eftir að því sjö ára tímabili lýkur tekur hópundanþágan aðeins til framhaldsfjárfestinga. Engu að síður má líta svo á að sumar tegundir fyrirtækja séu enn á fyrstu uppbyggingar- og vaxtarstigum hafi þeim ekki enn tekist, að þessum sjö árum liðnum, að sýna með fullnægjandi hætti fram á að þau geti skilað ávöxtun og/eða byggja upp nægilega trausta rekstrarsögu og veð til tryggingar lánum. Þessi staða getur komið upp í áhættusömum greinum á borð við líftækniðnað, rekstur menningarstofnana og skapandi greinar, og meira almennt hjá nýskapandi litlum og meðalstörum fyrirtækjum ⁽²⁴⁾. Jafnframt getur staðið þannig á að fyrirtæki, sem hafa yfir nægilegu eiginfé að ráða til að standa straum af rekstrarkostnaði í upphafi, þurfi aðeins á ytri fjármögnun að halda síðar, til að mynda til þess að auka framleiðslugetuna úr umfangslitlum yfir í umfangsmikinn rekstur. Þetta getur krafist meiri fjárfestinga en fyrirtækin geta staðið undir sjálf.
74. Af þessum sökum getur komið til greina að heimila ráðstafanir í tengslum við upphafsfjárfestingu sem á sér stað meira en sjö árum eftir að almenn sölustarfsemi markfyrirtækisins hefst. Þegar þannig stendur á getur Eftirlitsstofnun EFTA áskilið að í tengslum við ráðstöfunina sé skilgreint með skýrum hætti hvaða fyrirtæki eru aðstoðarhæf með vísan til vísbendinga, sem fyrirframmatið hefur leitt í ljós, um að fyrirtæki af þessu tagi eigi við sértækan markaðsbrest að glíma.

d) Fyrirtæki sem þurfa á meiri fjárfestingu á sviði áhættufjármögnunar að halda en sem nemur hámarkinu sem sett er í almennu hópundanþágureglugerðinni

75. Í almennu hópundanþágureglugerðinni er sett hámark á heildarumfang áhættufjármögnunar einstaks aðstoðarhæfs fyrirtækis, að meðtalinni framhaldsfjárfestingu. Í vissum greinum er kostnaður við fyrstu rannsóknir og fjárfestingar þó tiltölulega hár, og má þar nefna lífvisindi og vistvæna tækni og orkuvinnslu, og er þá hugsanlegt að þessi fjárhæð nægi ekki til að standa straum af öllum nauðsynlegum fjárfestingaráföngum og skila fyrirtækinu í átt til sjálfbærs vaxtar. Þess vegna getur það átt rétt á sér, við vissar aðstæður, að heimila hærri heildarfjárfestingu í aðstoðarhæfum fyrirtækjum.
76. Þannig er heimilt að veita aðstoð samkvæmt ráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun umfram slíka hámarksfjárhæð að því tilskildu að fyrirhuguð fjármögnun endurspegli umfang og eðli fjármögnunargloppunnar sem fyrirframmatið leiddi í ljós að fyrir hendi væri í greinunum og/eða á landsvæðunum sem stuðningnum er beint til. Í slíkum tilvikum verður litið til mikillar fjármögnunarþarfar viðkomandi greina og/eða hærri kostnaðar við fjárfestingar á vissum landsvæðum.

⁽²⁴⁾ Mat á því hvort lítið eða meðalstórt fyrirtæki telst nýskapandi skal fara fram með hliðsjón af skilgreiningunni sem er að finna í almennu hópundanþágureglugerðinni.

e) Óhefðbundin viðskiptakerfi sem fullnægja ekki skilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni

77. Ljóst þykir að óhefðbundin viðskiptakerfi eru mikilvægur hluti af þeim fjármögnunarmarkaði sem lítil og meðalstór fyrirtæki hafa aðgang að, enda gera þau hvorttveggja að afla litlum og meðalstórum fyrirtækjum nýs fjármagns og greiða fyrir því að fjárfestar, sem fyrir eru, geti losað fjárfestingu sína ⁽²⁵⁾. Í almennu hópundanþágureglugerðinni er mikilvægi slíkra kerfa viðurkennt með heimild til að greiða fyrir starfsemi þeirra, annaðhvort með skattvæðingum til handa einstaklingum sem festa fé í fyrirtækjum sem skráð eru í slíkum kerfum eða með því að veita rekstrarfélagi kerfisins aðstoð til að hefja starfsemi, með þeim fyrirvara að rekstrarfélagið fullnægi skilyrðum fyrir því að teljast lítið fyrirtæki og að tiltekin hámark séu virt.
78. Á hinn bóginn er ekki öruggt að rekstrarfélög óhefðbundinna viðskiptakerfa séu lítil fyrirtæki um það leyti sem þeim er komið á fót. Þá er hugsanlegt að hæsta fjárhæð, sem heimilt er að veita sem aðstoð til að hefja starfsemi samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni, nægi ekki til þess að unnt sé að koma kerfinu á fót. Til þess að afla nægilegs fjár til að setja ný kerfi á fót og koma rekstri þeirra af stað getur ennfremur reynst nauðsynlegt að stofna til skattvæðinga fyrir fjárfesta í hópi lögaðila. Loks er hugsanlegt að viðskiptakerfið skrái ekki aðeins lítil og meðalstór fyrirtæki heldur einnig fyrirtæki sem standa utan þeirra marka sem skilgreining á litlum og meðalstórum fyrirtækjum felur í sér.
79. Þess vegna getur það átt rétt á sér, við vissar aðstæður, að heimila skattvæðingar fyrir fjárfesta í hópi lögaðila, að styrkja rekstrarfélög viðskiptakerfa enda þótt ekki sé um smáfyrirtæki að ræða eða heimila fjárfestingar vegna stofnunar óhefðbundinna viðskiptakerfa enda þótt um sé að ræða hærri fjárhæð en sem nemur hámarki aðstoðar til að hefja starfsemi samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni, eða heimila aðstoð við óhefðbundin viðskiptakerfi sem svo háttar til um að lítil og meðalstór fyrirtæki gefa út flesta fjárgerninga sem teknir eru til viðskipta. Þetta er í samræmi við það stefnumið að greiða fyrir fjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja með óslitinni fjármögnunarkerðju. Fyrirframatíð verður því að leiða í ljós sértækan markaðsbrest sem bitnar á rekstri slíkra viðskiptakerfa á markaðssvæðinu sem um ræðir.
- 3.3.2 *Ráðstafanir sem fylgja tilhögun sem samræmist ekki ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar*
- a) *Fjármögnunartæki með minni þátttöku einkafjárfesta en mælt er fyrir um í almennu hópundanþágureglugerðinni*
80. Markaðsbrestir, sem fyrirtæki í tilteknum héruðum eða EFTA-ríkjum eiga við að glíma, geta orðið erfiðari viðfangs ef fjármögnunarmarkaður lítilla og meðalstórra fyrirtækja á slíkum svæðum er vanþróaður í samanburði við það sem gerist annars staðar í sama EFTA-riki eða í öðrum EFTA-ríkjum. Þetta getur einkum verið raunin í EFTA-ríkjum þar sem lítið er um formlega starfsemi áhættufjárfestingarfyrirtækja og sjálfstæðra sprotafjárfesta. Þess vegna getur það markmið að yta undir uppbyggingu skilvirks fjármögnunarmarkaðar fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki á þessum svæðum og sigrast á skipulagslegum hindrunum sem geta komið í veg fyrir skilvirka áhættufjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja verið fullnægjandi rök fyrir því að Eftirlitsstofnun EFTA taki jákvæðari afstöðu til ráðstafana sem byggjast á minni þátttöku einkafjárfesta en mælt er fyrir um í almennu hópundanþágureglugerðinni.
81. Þá getur stofnunin einnig lýst sig hlynnta ráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun með minni þátttöku einkafjárfesta en áskilið er í almennu hópundanþágureglugerðinni, einkum ef þeim er sérstaklega ætlað að styðja starfsemi lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi hefst eða meðan unnið er því að sanna gildi hugmyndar, þ.e. fyrirtækja sem glíma við markaðsbrest sem er erfiðari viðfangs, að því tilskildu að einkafjárfestarnir, sem taka þátt í verkefninu, beri í raun hluta áhættunnar af fjárfestingunni.

⁽²⁵⁾ Ljóst þykir að hóp fjármögnunarsjóðir gegna æ mikilvægara hlutverki í fjármögnun sprotafyrirtækja. Ef sýnt hefur verið fram á markaðsbrest og fyrir hendi er hóp fjármögnunarsjóður sem rekin er á vegum sjálfstæðs lögaðila getur stofnunin þess vegna farið með slíka sjóði sem hliðstæða óhefðbundnum viðskiptakerfum og beitt reglum sem gilda um slík kerfi. Þetta gildir með sama hætti um skattvæðingar sem beitt er til að hvetja til fjárfestinga gegnum slíka hóp fjármögnunarsjóði. Með hliðsjón af því hversu skammt er liðið síðan hóp fjármögnun skaut rótum í Evrópusambandinu/á Evrópska efnahagssvæðinu er sennilegt að mat af því tagi, sem lýst er í 4. undirkafla þessara leiðbeinandi reglna, þurfi að fara fram á ráðstöfunum til stuðnings áhættufjármögnun sem byggjast á einhverju leyti á hóp fjármögnun.

b) Fjármögnunartæki sem fylgja tilhögun utan þeirra marka sem kveðið er á um í almennu hópundanþágureglugerðinni

82. Heimild til að beita ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar takmarkast við ráðstafanir sem hagað er þannig að standi fjárfestar í hópi opinberra aðila og einkafjárfestar ekki jöfnum fæti þegar kemur að skiptingu taps er hámark sett á fyrsta tap sem opinberi fjárfestirinn tekur á sig. Þegar um ábyrgðir er að ræða eru á svipaðan hátt settar hömlur á það hversu hátt ábyrgðarhlutfallið má vera og hversu mikið tap opinberi fjárfestirinn má taka á sig.
83. Í vissum aðstæðum getur þó háttað svo til að áhættusamari aðild hins opinbera að fjármögnuninni geri fjárfestum eða lánveitendum í hópi einkaaðila kleift að leggja fram meiri fjármuni. Í mati Eftirlitsstofnunar EFTA á ráðstöfunum sem fylgja fjárhagslegri tilhögun utan þeirra marka sem áskilin eru í almennu hópundanþágureglugerðinni verður tekið tillit til ýmissa atriða eins og lýst er í undirkafla 3.4.2 í þessum leiðbeinandi reglum.

c) Fjármögnunartæki, önnur en ábyrgðir, sem þannig háttar til um að ákvörðun um hvaða fjárfestum, fjármálamiðlunum eða sjóðstjórum er boðin þátttaka byggist á því að leggja meiri áherslu á vörn gegn tapáhættu en á ójafna skiptingu hagnaðar

84. Í samræmi við ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar verður ákvörðun um hvaða fjármálamiðlunum, fjárfestum eða sjóðstjórum er boðin þátttaka að ráðast af niðurstöðu útboðs sem byggist á opnum aðgangi, gagnsæi og jafnræðissjónarmiðum og skýrum upplýsingum um að hvaða stefnumiðum er unnið með ráðstöfuninni og hvaða fjárhagstilhögun verður fylgt til að ná þeim markmiðum. Þetta merkir að aðferðin, sem notuð er til að velja fjármálamiðlanir eða stjórnendur þeirra, verður að samræmast ákvæðum tilskipunar 2004/18/EB⁽²⁶⁾ eða hvernar þeirrar löggjafar sem kemur í stað þeirrar tilskipunar. Ef ákvæði tilskipunarinnar eiga ekki við verður að notast við valaðferð sem tryggir sem breiðast úrval hæfra fjármálamiðlana eða sjóðstjóra. Nánar tiltekið verður aðferðin að gera stjórnvöldum í hlutaðeigandi EFTA-ríki kleift að bera saman kjör og skilmála sem um semst milli fjármálamiðlananna eða sjóðstjórnanna og hugsanlegra einkafjárfesta, til þess að öruggt sé að viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun geri það kleift að afla fjár frá einkafjárfestum með minnsta ríkisaðstoðarframlagi sem við verður komið eða minnsta hugsanlega fráviki frá skilyrðum um að fjárfestar standi jöfnum fæti, með vísan til raunhæfrar fjárfestingarstefnu.
85. Samkvæmt ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar verða viðmið, sem ráða því hvaða stjórnendum er boðin þátttaka, að fela í sér áskilnað þess efnis að í tengslum við aðra gerninga en ábyrgðir „verði meiri áhersla lögð á skiptingu hagnaðar en á vörn gegn tapsáhættu“ [þýðing til bráðabirgða, aths. þýð.] til þess að hamla gegn óhóflegri áhættutöku stjórnandans sem velur fyrirtækin sem fjárfest er í. Þessu ákvæði er ætlað að tryggja að hvaða fjármögnunartæki sem fyrirhugað er að nota samkvæmt ráðstöfuninni verði hvers kyns vildarmeðferð fjárfesta eða lánveitenda í hópi einkaaðila vegin og metin að teknu tilliti til þeirra almannahagsmuna sem eru í húfi, þ.e. að tryggja að opinber framlög verði ekki bundin til langframa og að ráðstöfunin sé sjálfbær fjárhagslega til lengri tíma litið.
86. Í vissum tilvikum getur þó reynst nauðsynlegt að leggja mesta áherslu á vörn gegn tapsáhættu, þ.e. þegar ráðstöfuninni er beitt í þágu tiltekinna greina sem einkennast af tíðum gjaldþrotum lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Þetta getur átt við um ráðstafanir sem er ætlað að styðja starfsemi lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi hefst eða meðan unnið er því að sanna gildi hugmyndar, greinar sem glíma við umtalsverðar tæknihindranir eða greinar þar sem fyrirtæki eru í ríkum mæli háð einstökum verkefnum sem krefjast mikillar fjárfestingar í upphafi og hafa mikla áhættu í för með sér, svo sem menningartengdar og skapandi greinar. Áhersla á varnir gegn tapsáhættu getur einnig átt rétt á sér þegar um ræðir ráðstafanir sem komið er til framkvæmda með sjóðasjóði og miðast að því að afla fjár frá einkafjárfestum til slíkrar fjármögnunar.

d) Skattívilnanir fyrir fjárfesta í hópi lögaðila, að meðtöldum þeim fjármálamiðlunum og stjórnendum þeirra sem taka þátt í fjárfestingunni

87. Undir almennu hópundanþágureglugerðina falla skattívilnanir til handa sjálfstæðum einkafjárfestum í hópi einstaklinga sem beina áhættufé til aðstoðarhæfra lítilla og meðalstórra fyrirtækja, beint eða óbeint, en stjórnvöldum í EFTA-rikjunum kann að þykja heppilegt að gera

⁽²⁶⁾ Tilskipun 2004/18/EB, sbr. 22 nmgr.

ráðstafanir sem fela í sér sambærilegar ívilnanir fyrir fjárfesta í hópi lögaðila. Munurinn er fölginn í því að fjárfestar í hópi lögaðila eru fyrirtæki í skilningi 1. mgr. 61. gr. EES-samningsins. Ráðstöfunina verður því að binda sérstökum fyrirvörum til þess að tryggja að áfram verði gætt meðalhófs við veitingu aðstoðar sem nýtist fjárfestum í hópi lögaðila og að hún hafi raunveruleg hvatningaráhrif.

88. Heimilt er að láta fjármálamiðlanir og stjórnendur þeirra njóta góðs af skattívilnun aðeins að því marki sem þeir taka þátt í fjárfestingunni eða lánveitingunni. Skattívilnun má ekki veita vegna þjónustu sem fjármálamiðlun eða stjórnendur hennar inna af hendi í tengslum við framkvæmd ráðstöfunarinnar.

3.4 Aðstoðarráðstöfun sé heppileg

3.4.1 Ráðstöfun sé heppileg í samanburði við önnur stjórntæki og aðstoðarúrræði

89. Til þess að vinna megi gegn greindum markaðsbrestum og stuðla að stefnumiðunum sem stefnt er að því að ná með ráðstöfuninni verður fyrirhuguð ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun að vera heppilegt úrræði og jafnframt það úrræði sem raskar samkeppni minnst. Fyrirframmatið verður að gefa fullnægjandi tilefni til að velja eina tegund ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun umfram aðra.
90. Af hálfu Eftirlitsstofnunar EFTA verður fyrst hugað að því hvort og í hversu ríkum mæli viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun getur talist heppilegt úrræði í samanburði við önnur stjórntæki sem hafa það markmið að ýta undir fjárfestingar á sviði áhættufjármögnunar aðstoðarháfra fyrirtækja. Ríkisaðstoð er ekki eina stjórntækið sem stjórnvöld í EFTA-ríkjunum geta notað til þess að greiða fyrir áhættufjármögnun aðstoðarháfra fyrirtækja. Þau geta beitt öðrum stjórntækjum jafnhliða, bæði á framboðs- og eftirspurnarhlið, og má þar nefna reglusetningu til þess að liðka fyrir starfsemi fjármálamarkaða, ráðstafanir til að bæta starfsumhverfi fyrirtækja, ráðgjafarþjónustu til að búa fyrirtæki undir fjárfestingu og fjárfestingar úr opinberum sjóðum í samræmi við markaðsfjárfestaprófið.
91. Í fyrirframmatinu verður að koma fram greining á aðgerðum sem gripið hefur verið til í einstökum ríkjum og á vettvangi Evrópska efnahagssvæðisins til þess að ráða bót á sams konar markaðsbrestum, svo og fyrirhuguðum aðgerðum ef því verður við komið, að teknu tilliti til þess hversu árangursrík og hagkvæm önnur stjórntæki eru. Fyrirframmatið verður að leiða í ljós að ekki verði með fullnægjandi hætti bætt úr greindum markaðsbrestum með öðrum stjórntækjum sem hafa ekki í för með sér ríkisaðstoð. Þá verður fyrirhuguð ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun að samræmast heildarstefnu stjórnvalda í viðkomandi EFTA-ríki að því er varðar fjármögnunarfæri lítilla og meðalstórra fyrirtækja og bæta einhverju við önnur stjórntæki sem beitt er í þágu sömu markaðsþarfa.
92. Í öðru lagi verður hugað að því af hálfu Eftirlitsstofnunar EFTA hvort fyrirhuguð ráðstöfun er heppilegri en önnur ríkisaðstoðarúrræði sem beint væri gegn sama markaðsbresti. Í því tilliti er almennt gengið að því sem vísu að fjármögnunartæki hafi minni samkeppnisröskun í för með sér en beinir styrkir og séu af þeim sökum heppilegra úrræði. Ríkisaðstoð, sem veitt er í þeim tilgangi að greiða fyrir áhættufjármögnun, getur þó tekið á sig ýmsar myndir og getur til að mynda verið um að ræða sértækar ráðstafanir á sviði skattlagningar eða fjármögnunartæki sem njóta ívilnandi kjara, þar á meðal eiginfjár-, skulda- og ábyrgðarskjöl af ýmsu tagi, með mismunandi samsetningu áhættu og hagnaðarvonar, ólíkar aðferðir til afhendingar fjármuna og breytilega samsetningu fjármögnunar, en hversu heppileg hver einstök ráðstöfun er ræðst af eðli markfyrirtækjanna og fjármögnunargloppunni. Mat Eftirlitsstofnunar EFTA verður því látið taka til þess hvort ráðstöfuninni er hagað þannig, að teknu tilliti til fjárfestingarstefnu sjóðsins, að samsetning fjármögnunar verði nægilega hagkvæm til þess að tryggja öruggan rekstur.
93. Í þessu tilliti verður tekin jákvæð afstaða til ráðstafana sem byggjast á nægilega öflugum sjóðum þegar litið er til stærðar eignasafnsins, dreifingar þess milli landa og landsvæða, einkum ef sjóðirnir starfa í fleiri en einu EFTA-ríki, og fjölbreytni eignanna, enda geta slíkir sjóðir verið hagkvæmari en minni sjóðir, og því vænlegri í augum einkafjárfesta. Þessum skilyrðum má stundum fullnægja með tilhögun sem byggist á sjóðasjóðum, að því tilskildu að þannig megi ná fram umtalsverðri hagræðingu sem vegur á móti heildarkostnaði vegna umsýsluþjónustu mismunandi milliliða.

3.4.2 Skilyrði er gilda um fjármögnunartæki

94. Þegar um ræðir fjármögnunartæki, sem falla ekki undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar, verður horft til atriðanna sem fjallað er um í 95.–119. mgr.
95. Í fyrsta lagi verður ráðstöfunin að laða fram viðbótarfjármögnun frá markaðsaðilum. Lágmarks-hlutfall einkafjárfestinga má aðeins ákveða lægra en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni ef fyrirframmatið leiðir í ljós markaðsbresti sem eru erfiðari viðfangs. Í því tilliti verður að áætla í fyrirframmatinu hvað raunhæft sé að sækjast eftir háu hlutfalli einkafjárfestingar með hliðsjón af markaðsbrestinum sem við er að glíma hjá þeim sérstaka hópi aðstoðarhæfra fyrirtækja sem ráðstöfunin beinist að, þ.e. hversu mikillar viðbótarfjárfestingar einkaaðila áætla má að unnt sé að afla í tengslum við hvert einstakt eignasafn eða hvert einstakt verkefni. Jafnframt þessu verður að sýna fram á að ráðstöfunin laði fram viðbótarfjárfestingu frá einkaaðilum sem ekki hefði fengist með öðrum hætti eða aðeins á öðru formi, í minna mæli eða á öðrum kjörum.
96. Að því er varðar ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun, sem ætlað er að styðja sérstaklega starfsemi lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi hefst, kann Eftirlitsstofnun EFTA að samþykkja lægra hlutfall einkafjármögnunar en almennt er áskilið. Þegar um ræðir fjárfestingar í slíkum fyrirtækjum getur stofnunin einnig fallist á að einkafjármögnunin komi frá aðilum sem tengjast fyrirtækinu, þ.e. til að mynda eiganda fyrirtækisins sem nýtur aðstoðarinnar. Ef málavextir gefa fullnægjandi tilefni til getur Eftirlitsstofnun EFTA einnig samþykkt lægra hlutfall einkafjármögnunar en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni þegar um ræðir aðstoðarhæf fyrirtæki sem starfað hafa á markaði um skemmri tíma en sjö ár eftir að almenn sölustarfsemi hófst, með vísan til þeirra efnahagslegu vísbendinga, sem lesa má úr fyrirframmatinu, að fyrir hendi sé markaðsbrestur af þessu tagi.
97. Ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun aðstoðarhæfra fyrirtækja, sem hafa, um það leyti sem þau taka fyrst við fjárfestingu á sviði áhættufjármögnunar, starfað á markaði lengur en sjö ár eftir að almenn sölustarfsemi hófst, verður að fela í sér fullnægjandi takmarkanir, annaðhvort þannig að gildistími sé afmarkaður (og sé t.d. ákveðinn 10 ár í stað 7) eða þannig að beitt sé öðrum hlutlægum en ómagngreindum viðmiðum sem varða framvindu uppbyggingar í markfyrirtækjunum. Að því er varðar fjárfestingu í slíkum fyrirtækjum áskilur Eftirlitsstofnun EFTA að jafnaði að hlutfall einkafjármögnunar verði að minnsta kosti 60%.
98. Í öðru lagi verður einnig litið til þess, auk fyrirhugaðs hlutfalls einkafjármögnunar, hvort hæfilegt jafnvægi er milli áhættu og hagnaðarvagnar fjárfesta í hópi opinberra aðila og einkafjárfesta. Í því samhengi verður tekin jákvæð afstaða til ráðstafana sem fela í sér að fjárfestar standa jöfnum fæti þegar tapi er skipt þannig að hvati einkafjárfesta tengist aðeins aukinni hagnaðarvon. Almennt gildir að eftir því sem skipting áhættu og hagnaðarvagnar fer nær því sem almennt tíðkast í viðskiptum aukast líkurnar á að Eftirlitsstofnun EFTA samþykki lægra hlutfall einkafjármögnunar.
99. Í þriðja lagi skiptir nokkru máli hvaða þrep fjármögnunarinnar fyrirhugað er að styrkja með því að laða fram einkafjármagn. Á sjóðasjóðsprepi fjármögnunarinnar getur verið nauðsynlegt að koma upp viðtækari vörnum gegn tapsáhættu til þess að geta aflað fjár frá einkafjárfestum. Ef áhersla á slíkar varnir er of mikil getur það á hinn bóginn bjagað valið á aðstoðarhæfum fyrirtækjum og leitt til óhagkvæmrar niðurstöðu ákvæði einkafjárfestar að leggja fyrirtækjunum til fjármuni beint á grundvelli stakra viðskiptasamninga.
100. Í mati sínu á því hversu mikla nauðsyn ber til að haga ráðstöfun með tilteknum hætti getur Eftirlitsstofnun EFTA litið til þess hversu mikil áhætta hvílir enn á einkafjárfestunum, sem boðin hefur verið þátttaka, í samanburði við vænt og óvænt tap sem opinberi fjárfestirinn tekur á sig, svo og jafnvægisins milli væntrar ávöxtunar opinbera fjárfestisins og einkafjárfestanna. Þannig mætti fallast á tilhögun, sem fæli í sér aðra skiptingu áhættu og hagnaðarvagnar, ef með því móti væri unnt að gera hlut einkafjárfestingar sem mestan án þess að skapa aðstæður þar sem fjárfestingarákvarðanir eru ekki teknar fyrst og fremst á grundvelli hagnaðarvagnar.
101. Ákvörðun á því nákvæmlega hvaða tegundir ívilnana skuli bjóða verður í fjórða lagi að ráðast af niðurstöðu útboðs til að velja fjármálamiðlanir, sjóðstjóra eða fjárfesta sem byggist á opnum aðgangi og jafnræðissjónarmiðum. Á sama hátt ber að gera þá kröfu til stjórnenda sjóðasjóðsins

að í tengslum við umboð sitt til fjárfestinga gangist þeir undir lagalega skuldbindingu til að ákveða hugsanleg vildarkjör undirsjóðanna með því að velja aðstoðarhæfar fjármálamiðlanir, sjóðstjóra eða fjárfesta í samræmi við niðurstöðu samkeppnisútbóðs.

102. Því til sönnunar að nauðsynlegt hafi verið að bjóða þau sérstöku fjárhagslegu skilyrði, sem tilhögun ráðstöfunarinnar byggist á, kunna stjórnvöld í EFTA-ríkjunum að verða krafín um gögn því til sönnunar að í tengslum við val á einkafjárfestum hafi allir þátttakendur sóst eftir skilyrðum sem ekki hefðu fallið undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar, eða að niðurstaða útbóðsins hafi ekki verið einhlít.
103. Í fimmta lagi er fjármálamiðlun eða sjóðstjóra heimilt að taka þátt í fjárfestingunni ásamt EFTA-rikinu að því tilskildu að komið sé í veg fyrir hvers kyns hagsmunaárekstra. Fjármálamiðlunin verður að taka á sig að minnsta kosti 10% fjárfestingaraðildarinnar sem ber fyrsta tap. Sameiginleg fjárfesting af þessu tagi getur stuðlað að því að ákvarðanir um fjárfestingar taki mið af settum stefnumiðum. Eitt þeirra viðmiða, sem valið ræðst af, getur verið hvort stjórnandinn hefur tök á að taka þátt í fjárfestingunni með eigin fjármunum.
104. Loks verða ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun, sem byggjast á útgáfu skuldaskjala, að fela í sér leið til að tryggja að hagræðið, sem fjármálamiðlunin hlýtur úr hendi ríkisins, skili sér áfram til fyrirtækja í hópi endanlegra aðstoðarþega, til að mynda sem lægri vextir, vægari kröfur um veðhlutfall eða hvorttveggja. Fjármálamiðlunin getur einnig skilað hagræðinu áfram með því að fjárfesta í fyrirtækjum sem teljast hugsanlega rekstrarhæf samkvæmt matsviðmiðum fjármálamiðlunarinnar sjálfir en yrðu sett í áhættuflokk sem miðlunin myndi ekki festa fé í ef viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun hefði ekki komið til. Tilhögunin, sem notuð er til að skila hagræðinu áfram, verður að hafa í sér fólgið fullnægjandi eftirlit ásamt aðferð til að tryggja endurgreiðslur ef þörf er á.
105. Stjórnvöld í EFTA-ríkjunum geta notast við ýmiss konar fjármögnunartæki í tengslum við ráðstöfunina sem ráðist er í til stuðnings áhættufjármögnun, svo sem samninga um hlutafjárframlög og hlutafjárník framlög, lánssamninga eða ábyrgðir sem miðast ekki við að fjárfestar standi jöfnum fæti. Fjallað er í 106.–119. mgr. hér á eftir um þættina sem Eftirlitsstofnun EFTA tekur tillit til í mati sínu á sértækum fjármögnunartækjum af þessu tagi.

a) Hlutafjárframlög

106. Samningar um hlutafjárframlög geta snúist um hlutafjárframlög eða hlutafjárník framlög til fyrirtækis, sem leiða til þess að fjárfestirinn öðlist eignarhald á fyrirtækinu (eða hluta þess).
107. Samningar um hlutafjárframlög geta haft ýmis einkenni ójafnrar meðferðar á þann hátt að fjárfestarnir njóti mismunandi kjara, þ.e. að sumir þeirra taki á sig meiri áhættu af tapi og eigi meiri hagnaðarvon en aðrir. Til þess að milda áhættu einkafjárfesta getur ráðstöfunin falið í sér vörn er snýr að hagnaði (á þann hátt að opinberi fjárfestirinn falli frá tilkalli til hluta ávöxtunarinnar) eða vörn gegn hluta hugsanlegs taps (á þann hátt að hámark sé sett á tap einkafjárfestisins) eða einhverja samsetningu þessara tveggja leiða.
108. Eftirlitsstofnun EFTA lítur svo á að hvatar, sem tengjast aukinni hagnaðarvon, séu vænlegri leið til að samræma hagsmuni fjárfesta í hópi opinberra aðila og einkafjárfesta. Vörn gegn tapsáhættu, sem felur í sér að opinberi fjárfestirinn tekur á sig áhættuna af lélegum árangri, getur hins vegar leitt til þess að hagsmunir fjárfestanna fari ekki saman og að óheppilegar ákvarðanir verði teknar um hvaða fjármálamiðlunum eða fjárfestum skuli boðin þátttaka.
109. Eftirlitsstofnun EFTA lítur svo á að samningar um hlutafjárframlög, sem hafa að geyma ákvæði um hámarksávöxtun ⁽²⁷⁾, kauprétt ⁽²⁸⁾ og ójafna skiptingu tekna í reiðufé ⁽²⁹⁾, hafi umtalsverða hvata í för með sér, sérstaklega þegar þannig stendur á að markaðsbresturinn er ekki alvarlegur.

⁽²⁷⁾ Hámarksávöxtun opinberra fjárfestisins miðuð við fyrirframákveðna ávöxtunartölu: ef ávöxtun er umfram fyrirframákveðna tölu rennur öll ávöxtun umfram það til einkafjárfestanna einna.

⁽²⁸⁾ Kaupréttur vegna hluta í opinberri eigu: einkafjárfestar öðlast rétt til að leysa til sín eignarhluta hins opinbera á fyrirframákveðnu lausnarverði.

⁽²⁹⁾ Ójöfn skipting tekna í reiðufé: fjárfestar í hópi opinberra aðila og einkafjárfestar leggja fram reiðufé jöfnum höndum en ávöxtun, ef einhver er, skiptist milli þeirra á ójafnan hátt. Einkafjárfestar fá í sinn hlut herra hlutfall ávöxtunartekna en ef miðað hefði verið við eignarhluti þeirra, upp að fyrirframákveðinni ávöxtunartölu.

110. Samningar um hlutafjárframlög, sem eru þess eðlis að fjárfestar standa ekki jöfnum fæti þegar kemur að skiptingu taps, og ganga að því leyti lengra en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni, koma aðeins til greina í tengslum við ráðstafanir sem gerðar eru til að ráða bót á alvarlegum markaðsbrestum sem greindir hafa verið í fyrirframmatinu, til að mynda ráðstafanir sem einkum er ætlað að styðja starfsemi lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi hefst eða meðan unnið er því að sanna gildi hugmyndar. Til þess að koma í veg fyrir að varnir gegn tapsáhættu verði of víðtækar verður að takmarka áhættu opinbera fjárfestisins vegna fjárfestingaraðildarinnar sem ber fyrsta tap.

b) Skuldaskjöl sem hafa í för með sér greiðslur: lán

111. Ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun getur tekið til lánveitinga til annaðhvort fjármálamiðlunarinnar eða fyrirtækja í hópi endanlegra aðstoðarþega.
112. Skuldaskjöl, sem hafa í för með sér greiðslur, geta verið af ýmsu tagi og er þar m.a. um að ræða vikjandi lán og lán með skiptri áhættu af lánasafni. Veita má fjármálamiðlunum vikjandi lán til þess að styrkja eiginfjárgrunn þeirra með það fyrir augum að ýta undir fjármögnun aðstoðarhæfra fyrirtækja. Tilgangur lána með skiptri áhættu af lánasafni er að þjóna sem lánveiting til fjármálamiðlana sem skuldbinda sig til að taka þátt í samfjármögnun nýrra lána eða leigusamninga til aðstoðarhæfra fyrirtækja innan ákveðins samfjármögnunarhlutfalls, jafnframt því sem samið er um skipta áhættu af hverju einstöku láni (eða hverjum einstökum leigusamningi) í lánasafninu. Í báðum tilvikum tekur fjármálamiðlunin þátt í fjárfestingu í hinum aðstoðarhæfu fyrirtækjum, en nýtur vildarmeðferðar í samanburði við opinbera fjárfestinn/lánveitandann á þann hátt að samningurinn mildar eigin útlánaáhættu hennar vegna undirliggjandi lánasafns.
113. Almennt gildir að leiði áhættumildandi atriði samningsins til þess að opinberi fjárfestirinn/lánveitandinn taki á sig aðild að undirliggjandi lánasafni sem felur í sér meira fyrsta tap en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni getur slík ráðstöfun aðeins talist réttlætanleg þegar um alvarlegan markaðsbrest er að ræða sem greindur hefur verið með skýrum hætti í fyrirframmatinu. Jákvæð afstaða verður tekin til ráðstafana sem er hagað með þeim hætti að fjárhæð fyrsta tapsins, sem opinberi fjárfestirinn tekur á sig, er takmörkuð sérstaklega, og þá einkum þegar slíkt tap getur ekki orðið meira en 35%.
114. Í tengslum við lánssamninga með skiptri áhættu ber að tryggja umtalsverða fjárfestingaraðild fjármálamiðlunarinnar sem boðin hefur verið þátttaka. Gengið er að því sem visu að sú sé raunin þegar fjárfestingarhlutfallið er að minnsta kosti 30% af andvirði undirliggjandi lánasafns.

115. Ef skuldaskjöl, sem hafa í för með sér greiðslur, eru nýtt til að endurfjármagna eldri lán er ekki lítið svo á að þeim fylgi hvatningaráhrif og aðstoð, sem þau kunna að hafa í för með sér, getur ekki talist samrýmanleg ákvæðum EES-samningsins með vísan til stafl. c) í 3. mgr. 61. gr. samningsins.

c) Skuldaskjöl sem hafa ekki í för með sér greiðslur: ábyrgðir

116. Ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun getur falið í sér útgáfu ábyrgða eða mótábyrgða til fjármálamiðlananna og/eða ábyrgða til fyrirtækja í hópi endanlegra aðstoðarþega. Ábyrgð getur aðeins tekið til viðskiptasamninga sem eru nýgerðir aðstoðarhæfir samningar um lán til áhættufjármögnunar, en undir þetta falla leigusamningar svo og samningar um hlutafjárlik framlög, en ekki samningar um hlutafjárframlög.
117. Útgefna ábyrgðir skulu taka til heilla lánasafna. Fjármálamiðlunum er heimilt að velja í lánasafnið, sem ábyrgðin tekur til, hverja þá viðskiptasamninga sem þær kjósa, að því tilskildu að slíkir samningar fullnægi aðstoðarhæfisskilyrðum samkvæmt viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun. Veita ber ábyrgðir gegn gjaldi sem tryggir eðlilega skiptingu áhættu og hagnaðarvonar með fjármálamiðlunum. Hér skal þess einkum getið að gefi málavextir fullnægjandi tilefni til er heimilt, með fyrirvara um niðurstöður fyrirframmats, að hækka ábyrgðarhlutfallið umfram hámarkið sem mælt er fyrir um í almennu hópundanþágureglugerðinni, án þess þó að það verði herra en 90%. Dæmi um þetta gætu verið ábyrgðir vegna lána eða hlutafjárlikra framlaga til lítilla og meðalstórra fyrirtækja, sem samið er um áður en almenn sölustarfsemi hefst.

118. Þegar hámark er sett á heildarfjárhæðina, sem útgefin ábyrgð getur tekið til, ber að jafnaði að miða ábyrgðarþakið eingöngu við vænt tap af eignasafninu. Sé ábyrgð einnig látin taka til óvæntra tapliða ber að verðleggja slíka liði nægilega hátt til að verðið endurspegli viðbótaráhættuna sem felld er undir ábyrgðina. Ábyrgðarþakið á að jafnaði ekki að nema herra hlutfalli en 35%. Ábyrgðir án hámarks á heildarfjárhæð (þ.e. ábyrgðir með ábyrgðarhlutfalli en engu ábyrgðarþaki) má veita þegar málavextir gefa fullnægjandi tilefni til og skulu þá verðlagðar nægilega hátt til að verðið endurspegli viðbótaráhættuna sem felld er undir ábyrgðina.
119. Ábyrgðina verður að binda við afmarkaðan gildistíma sem á að jafnaði ekki að vera lengri en 10 ár, með fyrirvara um gjalddaga einstakra skuldaskjala sem undir ábyrgðina falla og kunna að vera gefin út til lengri tíma. Draga verður úr umfangi ábyrgðarinnar ef fjármálamiðlunin festir ekki tiltekna lágmarksfjárhæð í lánasafninu á ákveðnu tímabili. Innheimta ber skuldbindingarþóknun vegna ónýttra fjárhæða. Nota má aðferðir á borð við skuldbindingarþóknun, markverða atburði eða skilgreinda áfanga til þess að búa fjármálamiðlunum hvata til að leggja umsamdar fjárhæðir til fjárfestingarinnar.
- 3.4.3 *Skilyrði er gilda um ráðstafanir á sviði skattlagningar*
120. Eins og bent er á í staflíð d) í undirkafla 3.3.2 falla undir ákvæði almenntu hópundanþágureglugerðarinnar aðeins skattívilnanir til handa fjárfestum í hópi einstaklinga. Þess vegna er skylt að tilkynna Eftirlitsstofnun EFTA ráðstafanir sem fela í sér skattívilnanir til þess að hvetja fjárfesta í hópi lögaðila til að leggja aðstoðarhæfum fyrirtækjum til fê, annaðhvort beint eða óbeint með kaupum á hlutum í sérhæfðum sjóði eða annars konar fjárfestingartækjum sem festa fé í slíkum fyrirtækjum.
121. Sú almenna regla gildir að EFTA-ríkin verða að reisa ákvarðanir sínar um ráðstafanir á sviði skattlagningar á þeirri niðurstöðu fyrirframmats að markaðsbrestur sé fyrir hendi, og beita úrræðinu þannig í þágu vel skilgreinds hóps aðstoðarhæfra fyrirtækja.
122. Skattívilnanir til handa fjárfestum í hópi lögaðila geta tekið á sig mynd tekjuskattsundanþágu og/eða minni skattlagningar fjármagnstekna og arðs, meðal annars með skattfrádrætti og frestun skattgreiðslna. Eftirlitsstofnun EFTA hefur yfirleitt litið svo á við framkvæmd gildandi reglna að undanþágur frá greiðslu tekjuskatts væru samrýmanlegar þeim reglum ef tilhögun þeirra væri með þeim hætti að skorður væru settar við því hversu hátt hlutfall fjárfestingarinnar fjárfestum væri heimilt að telja fram í þeim tilgangi að lækka skattgreiðslur sínar, og hámark sett á skattafsláttinn sem komið getur til frádráttar álögðum skatti. Við þetta bætist að veita má greiðslufrest vegna fjármagnstekjuskatts sem reiknaður er af hagnaði af sölu hlutabréfa ef fjármunirnir eru festir á ný í aðstoðarhæfum fjárfestingum innan tiltekins frests, og heimila að tap, sem myndast við sölu slíkra bréfa, sé dregið frá hagnaði vegna sölu annarra hlutabréfa sem skylt er að greiða af sams konar skatt.
123. Eftirlitsstofnun EFTA lítur almennt svo á að ráðstafanir á sviði skattlagningar af þessu tagi séu heppilegar og hafi þess vegna hvatningaráhrif ef stjórnvöld í EFTA-ríkinu geta lagt fram gögn því til sönnunar að aðstoðarhæf fyrirtæki séu valin á grundvelli skýrt framsettra skilyrða um fjárfestinguna sem kynnt eru á viðeigandi hátt ásamt greinargerð fyrir því hvaða eiginleika fyrirtæki, sem glíma sannanlega við markaðsbrest, þurfa að hafa til þess að teljast aðstoðarhæf.
124. Gildistími reglna um skattívilnanir má ekki vera lengri en 10 ár, en framlenging kemur þó til greina. Ef gildistími reglnanna er framlengdur að 10 árum liðnum verða stjórnvöld í EFTA-ríkinu að láta vinna nýtt fyrirframat ásamt úttekt á því hvort reglurnar hafa skilað viðhlítandi árangri á framkvæmdartímanum.
125. Í greiningu Eftirlitsstofnunar EFTA verður tekið tillit til séreinkenna skattkerfisins í viðkomandi EFTA-ríki og þeirra skattívilnana sem þegar eru í gildi, svo og samspilsins milli slíkra ívilnana, með hliðsjón af baráttunni gegn skattsvikum og skattundanskotum. Einnig þarf að vera tryggt að farið sé að reglum um miðlun upplýsinga milli skattyfirvalda í mismunandi löndum sem hafa þann tilgang að koma í veg fyrir skattsvik og skattundanskot.
126. Skattahagræðið verður að standa til boða öllum fjárfestum sem fullnægja settum skilyrðum, á jafnræðisgrundvelli óháð aðsetri, og með þeim fyrirvara að hlutaðeigandi EFTA-ríki fullnægi

lágmarkskröfum um góða stjórnarhætti á sviði skattlagningar. Stjórnvöldum í EFTA-ríkjunum ber því að sjá til þess að fram fari fullnægjandi kynning á gildissviði og tæknilegri tilhögun ráðstöfunarinnar. Til tæknilegra atriða teljast nauðsynlegar hámarkstölur sem eru nauðsynlegar til þess að skilgreina hversu mikið hagræði einstakra fjárfesta má verða af ráðstöfuninni, svo og hversu mikla fjármuni mest er heimilt að festa í einstökum aðstoðarhæfum fyrirtækjum.

3.4.4 *Skilyrði er gilda um ráðstafanir til stuðnings óhefðbundnum viðskiptakerfum*

127. Þegar um ræðir aðstoðarráðstafanir, sem gerðar eru til stuðnings óhefðbundnum viðskiptakerfum og ganga lengra en gert er ráð fyrir í almennum hópundanþágureglugerðinni, verður rekstrarfélag kerfisins að leggja fram viðskiptaáætlun því til sönnunar að reksturinn geti orðið sjálfbær innan 10 ára. Jafnframt verða að koma fram í tilkynningunni trúverðug greining á stöðu mála eins og hún hefði verið við aðrar aðstæður, þ.e. samanburður á aðstæðum sem fyrirtækin, sem viðskipti fara fram með, hefði búið við ef viðskiptakerfið hefði ekki verið fyrir hendi, með tilliti til aðgangs að nauðsynlegri fjármögnun.
128. Tekin verður jákvæðum afstaða til þess að sett séu upp óhefðbundin viðskiptakerfi í samstarfi tveggja eða fleiri EFTA-ríkja vegna þess að þau geta verið afar hagkvæm og því vænleg í augum einkafjárfesta, og þá fyrst og fremst stofnanafjárfesta.
129. Að því er varðar viðskiptakerfi, sem þegar eru í rekstri, verður að mega lesa úr framlagðri rekstraráætlun kerfisins að vegna þrálátrar skráningareklu, og lausafjárskorts af hennar völdum, sé nauðsynlegt að sjá viðskiptakerfinu fyrir stuðningi til skamms tíma litið, þrátt fyrir að það sé rekstrarhæft þegar litið er til lengri tíma. Tekin verður jákvæð afstaða til aðstoðar sem veitt er til að setja á fót óhefðbundið viðskiptakerfi í EFTA-ríkjum þar sem ekkert slíkt kerfi er rekið. Ef óhefðbundna viðskiptakerfið, sem fyrirhugað er að styðja, er undirkerfi eða dótturfélag starfandi kauphallar verður athyglinni beint sérstaklega að matinu á því hversu miklum erfiðleikum það væri bundið að fjármagna slíkt undirkerfi.

3.5 *Hvatningaráhrif aðstoðarinnar*

130. Ríkisaðstoð getur aðeins talist samrýmanleg EES-samningnum ef henni fylgja hvatningaráhrif sem leiða til breyttrar hegðunar fyrirtækisins sem nýtur aðstoðar á þann hátt að það hefji starfsemi sem ekki hefði verið stunduð ef engin aðstoð hefði fengist, eða með minni umsvifum, vegna markaðsbrestsins sem við er að glíma. Hvatningaráhrif koma fram gagnvart aðstoðarhæfum fyrirtækjum ef fyrirtæki í hópi endanlegra aðstoðarþega getur aflað fjármagns á kjörum sem ekki hefðu boðist við aðrar aðstæður, hvort sem litið er til forms, fjárhæðar eða tímasetningar.
131. Ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun verða að fela í sér hvatningu til markaðsfjárfesta til þess að auka fjárfestingu sína í aðstoðarhæfum fyrirtækjum, sem hugsanlega eru rekstrarhæf, umfram það sem nú gerist, og/eða að takast á hendur meiri áhættu. Litið er svo á að ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun hafi hvatningaráhrif ef hún verður til þess að laða fram fjárfestingar frá markaðsaðilum með þeim afleiðingum að heildarfjármögnun, sem rennur til aðstoðarhæfra fyrirtækja, er meiri en sem nemur fjárveitingu til ráðstöfunarinnar. Þegar ákveðið er hvaða fjármálamiðlunum og sjóðstjórum skuli boðin þátttaka er það því höfuðatriði hvort þeir hafa tök á að laða fram viðbótarfjárfestingu einkaaðila.
132. Mat á hvatningaráhrifunum er nátengt matinu á markaðsbresti sem fjallað er um í undirkafla 3.3. Hversu vel ráðstöfunin hentar til að ná fram eflingaráhrifum ræðst þegar upp er staðið af því hvernig ráðstöfuninni er hagað með tilliti til skiptingar áhættu og hagnaðarvonar milli opinberra og einkarekinna fjármögnunaraðila, og er þetta jafnframt nátengt þeirri spurningu hvort tilhögun viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun er heppileg (sbr. undirkafla 3.4 hér á undan). Um leið og fullnægjandi grein hefur verið gerð fyrir markaðsbrestinum og ráðstöfuninni fundin heppileg tilhögun má telja víst að hvatningaráhrif muni koma fram.

3.6 *Meðalhófs gætt við veitingu aðstoðar*

133. Til þess að sett stefnumið náist verður veitt ríkisaðstoð að vera með þeim hætti að meðalhófs sé gætt þegar litið er til markaðsbrestsins sem leitast er við að bæta úr. Aðstoðinni verður að haga þannig að hagkvæmni sé gætt, í samræmi við sjónarmið um trausta fjármálastjórn. Til

Þess að meðalhófs teljist hafa verið gætt í tengslum við aðstoðarráðstöfun verður veitt aðstoð að takmarkast við minnstu fjárhæð sem unnt er að komast af með eigi framlög markaðsaðila að nægja til að bæta úr fjármögnunargloppunni sem komið hefur í ljós, án þess að nokkur hafi óeðlilega mikið hagræði af ráðstöfuninni.

134. Almennt gildir að þegar litið er til þess hvernig aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun nýtist fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega telst meðalhófs hafa verið gætt ef sameiginleg fjármögnun allra lánveitenda (opinberra og einkarekinna) samkvæmt viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun takmarkast í heild við stærð fjármögnunargloppunnar sem fyrirframmatið hefur leitt í ljós. Þegar litið er til fjárfestanna verður aðstoðin að takmarkast við minnstu fjárhæð sem unnt er að komast af með eigi framlög einkafjárfesta að nægja til að ná fram minnstu viðunandi eflingaráhrifum og bæta úr fjármögnunargloppunni.

3.6.1 *Skilyrði er gilda um fjármögnunartæki*

135. Ráðstöfunin verður að vera þess eðlis að tryggja megi jafnvægi milli vildarkjara sem boðin eru í tengslum við tiltekið fjármögnunartæki til þess að ná fram sem mestum eflingaráhrifum jafnframt því að bregðast við markaðsbrestinum og þeirrar nauðsynjar að fjármögnunartækið skili nægilega mikilli ávöxtun til þess að tap hljótist ekki af starfrækslu þess.
136. Ákvörðun á því nákvæmlega hvaða tegundir ívilnana skuli bjóða og hvert verðmæti þeirra skuli vera verður að ráðast af niðurstöðu útboðs sem byggist á opnum aðgangi og jafnræðissjónarmiðum og fram fer á þann hátt að fjármálamiðlunum, sjóðstjórum eða fjárfestum er boðið að leggja fram samkeppnistilboð. Eftirlitsstofnun EFTA lítur svo á að þegar aðferð af þessu tagi er notuð til að ákveða ójafna ávöxtun að teknu tilliti til áhættu eða ójafna skiptingu taps beri fjármögnunartækið þess vott að meðalhófs hafi verið gætt og að ávöxtun hafi verið sanngjarnt ákveðin. Ef sjóðstjórum er boðin þátttaka á grundvelli útboðs sem byggist á opnum aðgangi, gagnsæi og jafnræðissjónarmiðum og bjóðendum er gert skylt að gera grein fyrir fjárfestahópi sínum í tengslum við útboðið, er litið svo á að einkafjárfestarnir hafi verið valdir á tilhlýðilegan hátt.
137. Þegar opinber sjóður fjárfestir í fyrirtækjum samhliða einkafjárfestum, sem taka þátt í einstökum verkefnum eftir því sem ákveðið er hverju sinni, skulu hinir síðarnefndu valdir með samkeppnis-útboði sem haldið er í tengslum við hvert verkefni sérstaklega, en það er æskilegasta leiðin til að finna sanngjarnt ákveðna ávöxtun.
138. Ef einkafjárfestarnir eru ekki valdir á þennan hátt (til að mynda vegna þess að valaðferðin hefur reynst árangurslítill eða leitt til óljósrar niðurstöðu) verður að fela óvilhøllum sérfræðingi að reikna sanngjarnt ákveðna ávöxtun á grundvelli greiningar á því sem tíðkast á markaði og markaðsááhættu, og samkvæmt matsaðferð sem miðast við núvirt sjóðstreymi til þess að komast megi hjá því að fjárfestar fái of háar greiðslur í sinn hlut. Óvilhælli sérfræðingurinn verður að reikna sanngjarnt ákveðna lágmarksávöxtun á þessum grunni og bæta þar ofan á ávöxtunarauka sem er hæfilega hár að teknu tilliti til áhættu.
139. Í tilvikum sem þessum verða að notast við heppilegar reglur um skipun óvilhalls sérfræðings. Áskilja ber, að minnsta kosti, að sérfræðingurinn hafi tilskilin leyfi til að stunda ráðgjöf af þessu tagi, sé skráður hjá hlutaðeigandi fagsamtökum, virði siða- og starfsreglur þeirra samtaka, sé ekki öðrum háður í starfi sínu og beri ábyrgð á að sérfræðiráðgjöfin sé rétt. Í meginatriðum gildir að val á óvilhøllum sérfræðingum á að ráðast af niðurstöðu útboðs sem byggist á opnum aðgangi, gagnsæi og jafnræðissjónarmiðum. Óheimilt er að leita til sama óvilhalla sérfræðings oftár en einu sinni á hverju þriggja ára tímabili.
140. Með hliðsjón af því, sem hér hefur verið rakið, má haga ráðstöfuninni þannig að hún feli í sér ýmsar fjárfestingar hins opinbera og einkaaðila sem byggjast á ójafnri skiptingu hagnaðar eða fjárframlögum á mismunandi tímum, að því tilskildu að vænt ávöxtun einkafjárfestanna að teknu tilliti til áhættu takmarkist við sanngjarnt ákveðna ávöxtun.
141. Eftirlitsstofnun EFTA lítur almennt svo á að aðstoð megi takmarka við nauðsynlegt lágmark með því að samræma fjárhagslega hagsmuni hlutaðeigandi EFTA-ríkis og fjármálamiðlananna eða stjórnenda þeirra, eftir því sem við á hverju sinni. Samræma ber hagsmunina bæði með tilliti til þeirra sérstöku stefnumiða sem unnið er að og fjárhagslegrar afkomu vegna fjárfestingar hins opinbera í fjármögnunartækinu.

142. Fjármálamiðluninni eða sjóðstjóranum er heimilt að taka þátt í fjárfestingunni ásamt EFTA-ríkinu að því tilskildu að kjör og skilmálar vegna slíkrar samfjárfestingar séu þess eðlis að komið sé í veg fyrir hvers kyns hagsmunaárekstra. Samfjárfesting af þessu tagi getur falið í sér hvatningu fyrir stjórnandann til að haga fjárfestingarákvörðunum sínum í samræmi við sett stefnumið. Eitt þeirra viðmiða, sem valið ræðst af, getur verið hvort stjórnandinn hefur tök á að taka þátt í fjárfestingunni með eigin fjármunum.
143. Umbun, sem greidd er fjármálamiðlun eða sjóðstjóra, og getur verið breytileg eftir eðli viðkomandi ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun, verður að fela í sér árlega umsýsluþóknun að viðbættum árangurstengdum hvatagreiðslum á borð við uppgjörsþóknun (e. *carried interest*).
144. Árangurstengdar greiðslur verða að vera umtalsverður hluti umbunarinnar og gerðar þannig úr garði að með þeim sé launað bæði fyrir góða ávöxtun og árangur við að vinna að þeim sérstöku stefnumiðum sem sett voru í upphafi. Gæta verður jafnvægis milli stefnutengdra hvatagreiðslna og þeirra sem eru árangurstengdar og nauðsynlegar til að tryggja að hagkvæmnissjónarmið ráði því hvaða aðstoðarhæfu fyrirtæki eru valin til fjárfestingar. Að auki verður af hálfu Eftirlitsstofnunar EFTA tekið tillit til hugsanlegra refsiakvæða í fjármögnunarsamningi EFTA-ríkisins og fjármálamiðlunarinnar sem verða virkjuð ef sett stefnumið nást ekki.
145. Rök fyrir fjárhæð árangurstengdra greiðslna skulu byggjast á venju á viðkomandi markaði. Umbun, greidd er stjórnendum, má ekki miðast eingöngu við árangursríka ráðstöfun fjár og hversu miklir fjármunir safnast frá einkaaðilum, heldur einnig góðan árangur við að ávaxta fjárfestingar, til að mynda þegar rekstrarhagnaður og fjármagnstekjur eru umfram tiltekna lágmarksávöxtun.
146. Heildarfjárhæð umsýsluþóknana má ekki vera hærri en sem nemur nauðsynlegum rekstrar- og umsýslukostnaði vegna starfrækslu viðkomandi fjármögnunartækis, að viðbættum eðlilegum hagnaði, í samræmi við það sem tíðkast á markaði. Slíkar þóknanir mega ekki taka til fjárfestingarkostnaðar.
147. Þar eð skylt er að láta val á fjármálamiðlunum eða stjórnendum þeirra, eftir því sem við á hverju sinni, ráðast af niðurstöðu útboðs sem byggist á opnum aðgangi, gagnsæi og jafnræðissjónarmiðum getur mat á heildarskipan þóknana og gjalda farið fram sem einn þáttur í einkunnargjöf í slíku útboði og hámarksþóknun má þá ákvarða í samræmi við niðurstöðu útboðsins.
148. Sé umboðsaðili skipaður beint lítur Eftirlitsstofnun EFTA svo á að árleg umsýsluþóknun skuli að jafnaði ekki vera hærri en sem nemur 3% af fjármununum sem þeim aðila verður falin umsjá með, að frátöldum árangurstengdum hvatagreiðslum.

3.6.2 Skilyrði er gilda um ráðstafanir á sviði skattlagningar

149. Heildarfjárfesting, sem rennur til hvers fyrirtækis sem nýtur aðstoðar, má ekki verða meiri en sem nemur hámarksfjárhæð samkvæmt þeim ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar sem lúta að áhættufjármögnun.
150. Óháð tegund skattundanþágu eru skilyrðin fyrir því að hlutabréf séu gjaldgeng til fjárfestingar þau að um sé að ræða almenna hluti án takmörkunar á áhættu, nýútgefin af hálfu aðstoðarhæfs fyrirtækis skv. skilgreiningu á slíkum fyrirtækjum í fyrirframmatinu, og óheimilt er að selja þau fyrr en að þremur árum liðnum. Ívilnun má aðeins veita fjárfestum sem eru óháðir fyrirtækinu sem fjárfestingin rennur til.
151. Þegar beitt er tekjuskattundanþágu er heimilt að veita fjárfestum, sem leggja aðstoðarhæfum fyrirtækjum til fé, skattfrádrátt sem nemur hæfilega stóru hlutfalli fjárhæðarinnar sem fest er í fyrirtækjunum, að því tilskildu að sá frádráttur verði ekki hærri en sem nemur heildarálagningu skatta sem fjárfestinum var skylt að greiða áður en ráðstöfunin á sviði skattlagningar öðlaðist gildi. Eftirlitsstofnun EFTA lítur svo á að hæfilegt sé að takmarka skattívilnunina við 30% af fjárfestingunni. Tap, sem myndast við sölu hlutabréfanna, má draga frá stofni til tekjuskatts.
152. Þegar beitt er skattundanþágu vegna arðgreiðslna er heimilt að undanþiggja að fullu frá greiðslu tekjuskatts allar arðgreiðslur af hlutabréfum sem falla undir ráðstöfunina. Þegar beitt er undanþágu frá greiðslu fjármagnstekjuskatts er á sama hátt heimilt að undanþiggja að fullu

hvers kyns hagnað af sölu slíkra hlutabréfa. Við þetta bætist að veita má greiðslufrest vegna fjármagnstekjuskatts sem reiknaður er af hagnaði af sölu hlutabréfa sem falla undir ráðstöfunina ef fjármunirnir eru festir á ný í öðrum gjaldgengum hlutabréfum áður en eitt ár er liðið.

3.6.3 *Skilyrði er gilda um óhefðbundin viðskiptakerfi*

153. Til þess að fram geti farið fullnægjandi greining á því hvort aðstoðin, sem rennur til rekstrarfélags óhefðbundna viðskiptakerfisins, er með þeim hætti að meðalhófs hafi verið gætt er heimilt að veita ríkisaðstoð sem nemur allt að 50% af fjárfestingarkostnaði sem til fellur við stofnun slíks kerfis.

154. Að því er varðar skattívilnanir, sem veittar eru fjárfestum í hópi lögaðila, verða hver ráðstöfun metin á grundvelli skilyrða er gilda um ráðstafanir á sviði skattlagningar samkvæmt þessum leiðbeinandi reglum.

3.7 *Unnið gegn óeðlilega hamlandi áhrifum á samkeppni og viðskipti*

155. Ráðstöfun á sviði ríkisaðstoðar verður að haga með þeim hætti að samkeppnisröskun á Evrópska efnahagssvæðinu sé haldið í skefjum. Óæskileg áhrif ráðstöfunarinnar verður að vega á móti æskilegum áhrifum eins og þau eru í heild. Að því er varðar ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun verður að meta hvaða óæskileg áhrif geta hugsanlega komið fram hjá hverjum þeim notið getur góðs af aðstoðinni, þ.e. hjá fjárfestum, í fjármálamiðlunum og hjá stjórnendum þeirra, svo og hjá fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega.

156. Til þess að gera Eftirlitsstofnun EFTA kleift að meta við hvaða óæskilegu áhrifa helst er að vænta geta stjórnvöld í EFTA-ríkinu látið fylgja fyrirframmatinu hvers kyns rannsóknir sem þau hafa undir höndum svo og mat á sambærilegum kerfum sem fram hefur farið eftir á og varðar fyrirtækin sem talin hafa verið aðstoðarhæf, samsetningu fjármögnunar, tilhögunina sem fylgt er og landsvæðið sem aðstoð er beint til.

157. Í fyrsta lagi getur ríkisaðstoð á markaði fyrir áhættufjármögnun haft í för með sér ruðningsáhrif gagnvart einkafjárfestum. Það getur dregið úr þeim hvata sem einkafjárfestar hafa til að leggja aðstoðarhæfum fyrirtækjum til fé og gefið þeim ástæðu til að bíða þar til völ er á ríkisaðstoð til slíkra fjárfestinga. Þessi hætta skiptir þeim mun meira máli sem fjárhæð heildarfjármögnunar fyrirtækja í hópi endanlegra aðstoðarþega er hærri, fyrirtækin sjálf stærri og þróun þeirra lengra komin, þar eð framboð fjármögnunar frá einkafjárfestum eykst stig af stigi við þær aðstæður. Ríkisaðstoð má ekki heldur losa fjárfestana undan eðlilegri viðskiptaáhættu í tengslum við fjárfestingar sem þeir hefðu ráðist í enda þótt engin ríkisaðstoð hefði fengist. Ef markaðsbresturinn hefur verið skilgreindur á réttan hátt dregur það þó úr líkunum á því að ruðningsáhrif af þessu tagi komi fram af völdum viðkomandi ráðstöfunar til stuðnings áhættufjármögnun.

158. Í öðru lagi getur aðstoð haft áhrif til röskunar að því leyti sem hún nýtist fjármálamiðlunum, á þann hátt að hún auki eða viðhaldi markaðsstyrk miðlunar, til dæmis á markaði í tilteknu héraði. Enda þótt aðstoð auki ekki markaðsstyrk fjármálamiðlunar beint getur hún gert það óbeint með því að fæla starfandi keppinauta frá því að færa út kviarnar, stuðla að brotthvarfi þeirra af markaði eða vinna gegn því að nýir keppinautar hefji starfsemi.

159. Ráðstafanir til stuðnings áhættufjármögnun verða að vera í þágu vaxtarfyrirtækja sem hafa ekki getað aflað sér fjár í nægilegum mæli frá einkafjárfestum en gætu orðið rekstrarhæf fyrir tilstuðlan ríkisaðstoðar til stuðnings áhættufjármögnun. Ólíklegt er þó að ráðstöfun standist jafnvægismatið ef gert er ráð fyrir stofnun opinbers sjóðs með fjárfestingarstefnu sem tryggir ekki með fullnægjandi hætti rekstrarhæfi fyrirtækja sem flokkuð eru sem aðstoðarhæf, enda getur fjárfesting á sviði áhættufjármögnunar jafngilt styrk við slíkar aðstæður.

160. Með vísan til þess að skilyrðin um stjórnun á viðskiptalegum grundvelli og ákvarðanatöku í samræmi við hagnaðarvon, sem finna má í þeim ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar sem lúta að áhættufjármögnun, eru nauðsynleg til að tryggja að viðskiptalegar forsendur ráði því hvaða fyrirtæki veljast í hóp endanlegra aðstoðarþega, er þess ekki kostur að víkja frá þeim skilyrðum í þessum leiðbeinandi reglum, og þá ekki heldur þó að fjármálamiðlanir á vegum hins opinbera eigi aðild að ráðstöfuninni.

161. Starfsemi fjárfestingasjóða, sem hafa lítil umsvif, einbeita sér að tilteknum byggðum og fylgja ekki nægilega vönduðum stjórnarháttum, verður greind sérstaklega til þess að komast megi hjá því að viðhalda óhagkvæmri markaðsgerð. Hugsast getur að starfsemi aðstoðarkerfa til stuðnings áhættufjármögnun í dreifðum byggðum sé of lítil og fábreytt vegna skorts á aðstoðarhæfum fyrirtækjum sem unnt væri að leggja til fé, og getur það þá dregið úr hagkvæmni slíkra sjóða og orðið til þess að aðstoð renni til fyrirtækja með síðra rekstrarhæfi. Slíkar fjárfestingar geta raskað samkeppni og fært tilteknum fyrirtækjum óeðlilega mikið hagræði. Þá er hugsanlegt að einkafjárfestum, einkum stofnanafjárfestum, þykir síður vænlegt að leggja fé í sjóði sem þessa af þeim ástæðum að litið er á þá sem tæki til að vinna að markmiðum á sviði byggðastefnu fremur en traust viðskiptatækifæri sem getur skilað viðunandi ávöxtun.
162. Í þriðja lagi verður metið með tilliti til endanlegra aðstoðarþega hvort ráðstöfunin hefur áhrif til röskunar á vörumörkuðum þar sem þessi fyrirtæki keppa sín í milli. Ráðstöfunin getur til að mynda raskað samkeppni ef henni er beitt í þágu fyrirtækja í atvinnugreinum sem skila lítilli framlegð. Hér er þess einkum að geta að veruleg aukning afkastagetu í atvinnugrein með lítill framlegð, sem fram næst fyrir tilstuðlan ríkisaðstoðar, getur raskað samkeppni óeðlilega mikið því að sé stofnað til eða viðhaldið of mikilli afkastagetu getur það gengið nærri hagnaði og valdið því að keppinautar dragi úr fjárfestingum sínum eða hverfi jafnvel af markaði. Það getur einnig komið í veg fyrir að önnur fyrirtæki hefji starfsemi á markaðnum. Afleiðingin er óhagkvæm markaðsgerð sem skaðar einnig hagsmuni neytenda til lengri tíma litið. Ef vöxtur er á markaði í greinum sem aðstoð er beint til er að jafnaði minni ástæða til að ætla að aðstoðin muni spilla framvirkum hvötum eða hamla óeðlilega mikið gegn því að fyrirtæki hefji eða hætti starfsemi. Þess vegna verður greining Eftirlitsstofnunar EFTA látin taka til afkastagetu í viðkomandi grein með hliðsjón af hugsanlegri eftirspurn. Til þess að stofnunin geti unnið slíkt mat verða stjórnvöld í EFTA-ríkinu að gefa til kynna hvort viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun takmarkast við tilteknar greinar eða hvort henni er beitt í þágu vissra greina umfram aðrar.
163. Ríkisaðstoð getur hindrað að starfsemi markaðsafla leiði til hagkvæmrar niðurstöðu með því að færa hagkvæmustu framleiðendunum ávinning og þrýsta þeim, sem sýna minnstu hagkvæmni, til að bæta eða endurskipuleggja rekstur eða hætta starfsemi. Ef óhagkvæm fyrirtæki hljóta aðstoð getur það komið í veg fyrir að önnur fyrirtæki hefji starfsemi eða færi út kvíarnar á þeim markaði og dregið úr þeim hvata til nýsköpunar sem keppinautar fyrirtækjanna hafa.
164. Mat Eftirlitsstofnunar EFTA verður einnig látið taka til hugsanlegra óæskilegra áhrifa af völdum tilflutnings atvinnustarfsemi. Í því tilliti verður leitast við að greina hvort ástæða er til að ætla að rekstur byggðasjóða stuðli að tilflutningi atvinnustarfsemi á Evrópska efnahagssvæðinu. Hættan á röskun af þessu tagi er meiri þegar starfsemi fjármálamiðlunar er að stórum hluta bundin við byggðir sem eru ekki styrkt svæði en liggja að slíkum svæðum, eða byggðir þar sem aðstoðarhlutfall byggðastyrkja er herra en á svæðinu sem aðstoðinni er beint til. Ef ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun í dreifðum byggðum miðast aðeins við að styrkja tilteknar atvinnugreinar getur hún einnig haft óæskileg áhrif til tilflutnings atvinnustarfsemi.
165. Ef ráðstöfunin hefur óæskileg áhrif verða stjórnvöld í EFTA-ríkinu að leita leiða til að halda slíkri röskun í skefjum. Þau geta til dæmis lagt fram gögn því til sönnunar að spornað verði eftir föngum við óæskilegum áhrifum, til að mynda þegar litið er til heildarfjárfestingar, hvernar gerðar og hversu mörg fyrirtækin eru sem njóta aðstoðar og hvaða eiginleika fyrirtækin í viðkomandi greinum hafa. Jákvæð og neikvæð áhrif verða einnig vegin og metin að teknu tilliti til þess hversu mikil hver einstök áhrif eru.

3.8 Gagnsæi

166. Eftirtalдар upplýsingar verða að koma fram á vefsíðu þar sem stjórnvöld í hverju EFTA-ríki birta ítarlegar upplýsingar um veitta ríkisaðstoð, annaðhvort í landinu öllu eða í einstökum héraðum:
- Allar reglur sem gilda um aðstoðarkerfið ásamt framkvæmdarákvæðum
 - Upplýsingar um stofnunina sem hefur umsjón með aðstoðarkerfinu
 - Heildarframlag EFTA-ríkisins til ráðstöfunarinnar
 - Upplýsingar um umboðsaðila, eftir því sem við á, og nöfn fjármálamiðlananna sem boðin hefur verið þátttaka

- v) Upplýsingar um fyrirtækið sem nýtur aðstoðar samkvæmt ráðstöfuninni, meðal annars um tegund fyrirtækis (lítið eða meðalstórt fyrirtæki, lítið fyrirtæki eða nýskapandi fyrirtæki í hópi meðalstórra fyrirtækja), héraðið (á 2. þrepi hagskýrslusvæðaflokkunar⁽³⁰⁾) þar sem fyrirtækið starfar, helstu atvinnugreinar sem starfsemi fyrirtækisins heyrir undir, greint eftir flokkaþrepi atvinnugreinaflokkunar Evrópubandalaganna, svo og form og fjárhæð fjárfestingar; falla má frá þessum áskilnaði þegar um ræðir lítil og meðalstór fyrirtæki sem hafa enn ekki hafið sölustarfsemi á neinum markaði og þegar fjárfesting í fyrirtæki í hópi endanlegra aðstoðarþega nemur lægri fjárhæð en 200 000 evrum
- vi) Þegar um ræðir aðstoðarkerfi til stuðnings áhættufjármögnun sem byggjast á ráðstöfunum á sviði skattlagningar: upplýsingar um þá fjárfesta í hópi lögaðila sem njóta aðstoðar⁽³¹⁾ og fjárhæð skattfrádráttar ef hann er umfram 200 000 evrur; fjárhæðina má tilgreina í heilum 2 milljónum evra bilum.

Skyld er að birta ofangreindar upplýsingar þegar ákvörðun um að veita aðstoð hefur verið tekin, varðveita þær um að minnsta kosti 10 ára skeið og veita almenningi aðgang að þeim án takmarkana⁽³²⁾.

3.9 Uppsöfnunaráhrif

- 167. Aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun má sameina hvers kyns annarri ríkisaðstoð sem veitt er á grundvelli tilgreinds aðstoðarhæfs kostnaðar.
- 168. Aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun má sameina annarri ríkisaðstoð sem veitt er án tilgreinds aðstoðarhæfs kostnaðar, eða minniháttaraðstoð, þar til náð er hæsta hámarki heildarfjármögnunar fyrir hverja tegund aðstoðar sem gildir í þeim sérstöku aðstæðum, sem ríkja í viðkomandi máli, samkvæmt ákvæðum reglugerðar um hópundanþágu eða ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA.
- 169. Styrkveitingar til EFTA-ríkjanna teljast ekki ríkisaðstoð ef þær lúta miðstýringu stofnana, skrifstofa, sameiginlegra fyrirtækja eða annarra rekstrareininga á Evrópska efnahagssvæðinu sem eru ekki undir beinni eða óbeinni stjórn stjórnvalda í EFTA-ríkjunum. Ef slíkir EES-styrkir eru veittir samhliða ríkisaðstoð verður aðeins lítið til hinnar síðarnefndu þegar metið er hvort farið hafi verið að reglum um mörk sem virkja tilkynningarskyldu, og um hámarksfjárhæðir aðstoðar, að því tilskildu að heildarfjárhæð opinberra styrkja, sem veittir eru vegna sömu aðstoðarhæfu kostnaðarliða, verði ekki hærri en sem samsvarar hagfelldasta aðstoðarhlutfalli samkvæmt viðeigandi reglum EES-löggjafar.

4. MAT

- 170. Til þess að tryggja enn betur að röskun á samkeppni og viðskiptum verði haldið í skefjum kann Eftirlitsstofnun EFTA að áskilja að tiltekin aðstoðarkerfi verði bundin við afmarkaðan gildistíma og að fram fari mat sem taki til þess:
 - a) hvort aðstoðarráðstöfunin hefur skilað viðhlítandi árangri, þegar lítið er til fyrirframskilgreindra almennra og sértækra markmiða og hagvísu, og
 - b) hvaða áhrif viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun hefur á markaði og samkeppni.
- 171. Mats kann að verða krafist fyrir eftirtalin aðstoðarkerfi:
 - a) Stór kerfi
 - b) Kerfi sem miðast við að styrkja tilteknar byggðir
 - c) Kerfi sem miðast við að styrkja þröngt svið atvinnulífsins

⁽³⁰⁾ Hugtakið „hagskýrslusvæði“ kemur hér í stað skammstöfunarinnar „NUTS“ sem er notuð í tilsvarende leiðbeinandi reglum framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins. NUTS er skammstöfun heitisins „*Nomenclature of Territorial Units for Statistics*“ („Flokkun hagskýrslusvæða“) sem er notað í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1059/2003 frá 26. maí 2003 um að taka upp sameiginlega flokkun hagskýrslusvæða (NUTS) (Stjótið. ESB L 154, 21.6.2003, bls. 1). Sú reglugerð biður þess að verða felld inn í EES-samninginn. Í því skyni að koma upp sameiginlegum skilgreiningum til þess að fullnægja sívaxandi spurn eftir hagskýrslum sem lýsa aðstæðum í einstökum hærðum hafa Hagstofa Evrópusambandsins, Eurostat, og hagskýrslustofnanir umsóknarríkjanna og EFTA-ríkjanna þó komið sér saman um að flokka hagskýrslusvæði með svipuðum hætti og gert er í NUTS-kerfinu.

⁽³¹⁾ Þetta á ekki við um einkafjárfesta í hópi einstaklinga.

⁽³²⁾ Upplýsingarnar skulu uppfærðar reglulega (t.d. á sex mánaða fresti) og notast skal við gagnasnið sem er ekki bundið einkarétti.

- d) Kerfi sem hefur verið breytt, þegar breytingin snertir aðstoðarhæfisskilyrði, fjárfestingar-fjárhæðina eða fjárhagslega tilhögun; matið má þá leggja fram sem einn hluta tilkynningar um breytt kerfi
 - e) Kerfi sem hafa nýstárlega eiginleika
 - f) Kerfi sem Eftirlitsstofnun EFTA óskar sérstaklega eftir mati á í ákvörðun sinni um að samþykka ráðstöfunina, með hliðsjón af hugsanlegum óæskilegum áhrifum hennar
172. Matið verður að vera í höndum sérfræðings sem er óháður stofnuninni sem hefur umsjón með aðstoðarkerfinu og verður hann að nota matsaðferð sem ákveðin hefur verið sameiginlega ⁽³³⁾, en jafnframt er skylt að birta niðurstöðu matsins opinberlega. Matið verður að berast Eftirlitsstofnun EFTA nægilega snemma til þess að unnt sé að leggja dóm á hvort heppilegt væri að framlengja gildistíma aðstoðarkerfisins, en í síðasta lagi þegar gildistíminn rennur út. Í ákvörðuninni, sem gefin er út til samþykktar aðstoðarkerfinu, verður skilgreint nákvæmlega til hvaða atriða matið á að taka og hvaða matsaðferð skuli fylgt. Taka ber mið af niðurstöðum þessa mats í tengslum við allar síðari aðstoðarráðstafanir sem gerðar eru í svipuðum tilgangi.

5. LOKAÁKVÆÐI

5.1 *Gildistími leiðbeinandi reglna um áhættufjármögnun framlengdur*

173. Ákvæðum leiðbeinandi reglna Eftirlitsstofnunar EFTA um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum verður beitt áfram til 30. júní 2014.

5.2 *Hvar reglurnar gilda*

174. Meginsjónarmiðin, sem rakin eru í þessum leiðbeinandi reglum, verða lögð til grundvallar við mat á hvers kyns aðstoð til stuðnings áhættufjármögnun, sem veita á frá 1. júlí 2014 til 31. desember 2020, með tilliti til þess hvort hún er samrýmanleg EES-samningnum.
175. Áhættufjársaðstoð, sem veitt hefur verið með ólögmætum hætti eða fyrirhugað er að veita fyrir 1. júlí 2014, verður metin í samræmi við reglur sem í gildi eru þegar aðstoðin er veitt.
176. Til þess að grafa ekki undan lögmætum væntingum einkafjárfesta í tengslum við aðstoðarkerfi til stuðnings áhættufjármögnun, sem gera ráð fyrir opinberum framlögum til sjóða sem stunda fjárfestingar utan almenns markaðar, skal dagsetning loforðs um opinber framlög til sjóðanna sem fjárfesta utan almenns markaðar eru gefin, þ.e. undirritunardagur fjármögnunarsamningsins, ráða því hvort reglunum verði beitt gagnvart viðkomandi ráðstöfun til stuðnings áhættufjármögnun.

5.3 *Viðeigandi ráðstafanir*

177. Eftirlitsstofnun EFTA telur að framkvæmd leiðbeinandi reglnanna, sem hér birtast, muni leiða til umtalsverðra breytinga á því hvaða sjónarmið verða lätin ráða við mat á áhættufjársaðstoð í EFTA-rikjunum. Jafnframt virðist nauðsynlegt vegna breyttra efnahagslegra og félagslegra aðstæðna að taka öll aðstoðarkerfi til stuðnings áhættufjármögnun til endurskoðunar með hliðsjón af því hvort enn teljist rétt að starfrækja þau og hvort þau skili enn viðhlítandi árangri. Af þessum ástæðum leggur Eftirlitsstofnun EFTA til að stjórnvöld í EFTA-rikjunum geri eftirfarandi viðeigandi ráðstafanir í samræmi við 1. mgr. 1. gr. I. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól:
- a) Mælt er til þess að stjórnvöld breyti gildandi aðstoðarkerfum til stuðnings áhættufjármögnun til samræmis við þessar leiðbeinandi reglur, eftir því sem þörf krefur, áður en sex mánuðir eru liðnir frá birtingardegi reglnanna.
 - b) Því er beint til stjórnvalda í EFTA-rikjunum að þau gefi til kynna skýrt og fyrirvalaust samþykki sitt við þessari tillögu um viðeigandi ráðstafanir áður en tveir mánuðir eru liðnir frá birtingardegi þessara leiðbeinandi reglna; berist ekki svar verður litið svo á að hlutaðeigandi EFTA-riki hafi ekki samþykkt tillöguna.
178. Til þess að grafa ekki undan lögmætum væntingum einkafjárfesta eru stjórnvöld í EFTA-rikjunum undanþegin því að gera viðeigandi ráðstafanir að því er varðar aðstoðarkerfi til stuðnings

⁽³³⁾ Eftirlitsstofnun EFTA getur lagt til slíka sameiginlega matsaðferð.

áhættufjármögnun í litlum og meðalstórum fyrirtækjum ef dagsetning loforðs um opinber framlög til sjóðanna sem fjárfesta utan almenns markaðar eru gefin, þ.e. undirritunardagur fjármögnunarsamningsins, fellur fyrir birtingardag þessara leiðbeinandi reglna og öll skilyrði, sem mælt er fyrir um í fjármögnunarsamningnum, eru óbreytt. Þessar fjármálamiðlanir mega halda áfram sams konar starfsemi og festa fjármuni í samræmi við upprunalega fjárfestingarstefnu sína allt til loka starfstímans sem tilgreindur er í fjármögnunarsamningnum.

5.4 Skýrslugjöf og vöktun

179. Í samræmi við 21. gr. II. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól, sbr. 5. og 6. gr. ákvörðunar nr. 195/04/COL, verða stjórnvöld í EFTA-ríkjunum að láta Eftirlitsstofnun EFTA í té skýrslu á ári hverju.
180. Stjórnvöld verða að taka saman ítarleg gögn um allar ráðstafanir á sviði aðstoðar. Gögnin verða að taka til allra upplýsinga sem nauðsynlegt er að hafa undir höndum til að geta staðfest að áskilnaði um aðstoðarhæfi og hámarksfjárfestingu hafi verið fullnægt. Gögnin ber að geyma í 10 ár frá því að aðstoð er veitt og skal láta Eftirlitsstofnun EFTA þau í té hvenær sem um er beðið.

5.5 Endurskoðun

181. Eftirlitsstofnun EFTA getur ákveðið að endurskoða þessar leiðbeinandi reglur eða breyta þeim hvenær sem vera skal ef slíkt reynist nauðsynlegt af ástæðum sem varða stefnu á sviði samkeppnismála eða til þess að geta tekið fullnægjandi mið af öðrum EES-reglum og milliríkja-skuldbindingum, þróun á mörkuðum eða af öðrum gildum ástæðum.

ESB-STOFNANIR

FRAMKVÆMDASTJÓRNIN

Afturköllun tilkynningar um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7468 – Oji Holdings/Itochu Corporation/Sales and Production JVs)
Reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004

2014/EES/74/02

Hinn 27. nóvember 2014 barst framkvæmdastjórn Evrópusambandsins tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækjanna Oji Green Resources Co., Ltd og Itochu Enex Co., Ltd. Tilkynnendur afturkölluðu tilkynninguna 5. desember 2014.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.6800 – PRSfM/STIM/GEMA/JV)

2014/EES/74/03

1. Framkvæmdastjórninni barst 28. nóvember 2014 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ og í kjölfar vísunar samkvæmt 5. mgr. 4. gr. sömu reglugerðar um fyrirhugaða samfylkingu þar sem enska fyrirtækið PRS for Music Limited („PRSfM“), sænska fyrirtækið Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå u.p.a. („STIM“) og þýska fyrirtækið Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte („GEMA“) (einu nafni „aðilarnir“) öðlast með hlutafjárkaupum í sameiningu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í nýstofnuðu, sameiginlegu fyrirtæki.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Aðilarnir: sameiginleg umsjón með réttindum höfunda tónverka
 - Sameiginlega fyrirtækið: leyfistengd starfsemi sem tekur til fjölda yfirráðasvæða og tónlistartegunda og varðar spila- og flutningsrétt höfunda tónverka vegna nýtingar á netinu og í farsímum, umsjón með gagnagrunni og leyfisveitingar á netinu
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 438, 6. desember 2014). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.6800 – PRSfM/STIM/GEMA/JV, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7379 – Mylan/Abbott EPD-DM)

2014/EES/74/04

1. Framkvæmdastjórninni barst 28. nóvember 2014 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem bandaríska fyrirtækið Mylan („Mylan“) öðlast með eignakaupum að fullu yfirráð, í skilningi staflíðar b) í 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í svissneska fyrirtækinu Abbott EPD-DM („Abbott EPD-DM“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Mylan: lyfjafyrirtæki sem starfar á heimsvisu og þróar, veitir leyfi, framleiðir, markaðssetur og dreifir samheitalyfjum, vörumerktum samheitalyfjum og sérlyfjum
 - Abbott EPD-DM: Sá hluti fyrirtækisins Abbott sem enn framleiðir lyf í kjölfar skiptingu fyrirtækisins í tvö sjálfstæð félög í janúar 2013: Abbott og Abbott Vie. Abbott EPD-DM starfar innan ESB á sviði meltingarsjúkdóma, heilbrigðis kvenna og karla, hjartasjúkdóma, efnaskiptasjúkdóma, sýkinga og öndunarfærasjúkdóma og sjúkdóma í miðtaugakerfi
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 440, 9. desember 2014). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7379 – Mylan/Abbott EPD-DM, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja**2014/EES/74/05****(mál M.7467 – Mitsubishi Heavy Industries/Mitsubishi Corporation/
MHI Compressor International)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 4. desember 2014 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem japönsku fyrirtækin Mitsubishi Heavy Industries Ltd. („MHI“) og Mitsubishi Corporation („MC“), öðlast í sameiningu yfirráð, í skilningi staflaðar b) í 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, í bandaríska fyrirtækinu MHI Compressor International Corporation („MCO-I“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - MHI: alþjóðlegur framleiðandi og seljandi þungavinnuvéla, stundar starfsemi á sviði skipasmíða og þróunar, orkukerfa, kjarnorkukerfa, þjappa og þjöppukerfa, túrbína, vélbúnaðar og stáls
 - MC: viðskipti á heimsvísu, m.a. stjórnun flókinna verkefna, stefnumiðuð fjármögnun og fjárfestingar, markaðssetning, dreifing og innkaup
 - MCO-I: stundar sölu og markaðssetningu þjappa og þjöppukerfa í Norður-Ameríku og veitir viðhaldsþjónustu
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinnar samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 444, 12. desember 2014). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0)22 96 43 01), með rafpósti á netfangið COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eða í pósti, með tilvísuninni M.7467 – Mitsubishi Heavy Industries/Mitsubishi Corporation/MHI Compressor International, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Upphaf málsmeðferðar
(mál M.7421 – Orange/Jazztel)

2014/EES/74/06

Framkvæmdastjórnin ákvað 4. Desember 2014 að hefja málsmeðferð í ofangreindu máli eftir að hafa komist að þeirri niðurstöðu að mikill vafi léki á að hin tilkynnta samfylking væri samrýmanleg sameiginlega markaðnum. Upphaf málsmeðferðar markar byrjun annars áfanga rannsóknar á þessari samfylkingu og er með fyrirvara um endanlega ákvörðun í málinu. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð c) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Til að unnt sé að taka fullt mið af athugasemdunum verða þær að berast framkvæmdastjórninni innan 15 daga frá því að tilkynning þessi birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* (C 441, 10.12.2014). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 22964301) eða í pósti, með tilvísun til máls M. 7421 – Orange/Jazztel, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7011 – SNCF/SNCB/Thalys JV)

2014/EES/74/07

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 19. september 2014 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á frönsku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32014M7011. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7174 – Federal-Mogul Corporation/Honeywell Friction Materials)

2014/EES/74/08

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 16. júní 2014 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾, sbr. 2. gr. sömu greinar. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32014M7174. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7395 – Mexichem/Vestolit)

2014/EES/74/09

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 13. nóvember 2014 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32014M7395. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stjórnartíð. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7396 – Saudi Aramco/S-Oil)

2014/EES/74/10

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 2. desember 2014 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32014M7396. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7436 – Vista/TIBCO)

2014/EES/74/11

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 25. nóvember 2014 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32014M7436. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

**Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja
(mál M.7440 – Eastman Chemical Company/Taminco Corporation)**

2014/EES/74/12

Framkvæmdastjórnin ákvað hinn 25. nóvember 2014 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa hana samrýmanlega reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við staflíð b) í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>), undir skjalnúmeri 32014M7440. EUR-Lex er beinlínuaðgangur að löggjöf Evrópusambandsins.

Ríkisaðstoð – Belgía

2014/EES/74/13

**Málsnúmer SA.19864 (2014/C) (áður NN54/2009) – Opinber fjármögnun á
opinberum IRIS-sjúkrahúsum í Brussel**

**Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 108. gr. sáttmálans um
starfshætti Evrópusambandsins**

Framkvæmdastjórnin tilkynnti stjórnvöldum í Belgíu, með bréfi dagsettu 1. október 2014, þá ákvörðun sína að hefja rannsókn á ofangreindri aðstoð í samræmi við 2. mgr. 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins.

Frestur hagsmunaaðila til að gera athugasemdir er einn mánuður frá því að ágrip þetta og eftirfylgjandi bréf birtist í Stjtið. ESB ([C 437, 5.12.2014](#), bls. 10). Athugasemdir skal senda á eftirfarandi póstfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
Rue de la Loi/Wetstraat, 200
B-1049 Brussels
BELGIUM

Bréfasími: +32 22961242
Netfang: stateaidgreffe@ec.europa.eu

Athugasemdunum verður komið á framfæri við stjórnvöld í Belgíu. Þeim, sem leggja fram athugasemdir, er heimilt að óska nafnleyndar og skulu slíkar óskir vera skriflegar og rökstuddar.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ríkisaðstoð – Þýskaland**2014/EES/74/14****Málsnúmer SA.38418 (2014/C) (áður 2014/N) – Filmförderungsgesetz****Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins**

Framkvæmdastjórnin tilkynnti stjórnvöldum í Þýskalandi, með bréfi dagsettu 17. október 2014, þá ákvörðun sína að hefja rannsókn á ofangreindri aðstoð í samræmi við 2. mgr. 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins.

Frestur hagsmunaaðila til að gera athugasemdir er einn mánuður frá því að ágrip þetta og eftirfylgjandi bréf birtist í Stjtið. ESB ([C 437](#), [5.12.2014](#), bls. 57). Athugasemdir skal senda á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
Rue de la Loi/Wetstraat, 200
B-1049 Brussels
BELGIUM

Bréfasími: +32 22961242

Netfang: stateaidgreffe@ec.europa.eu

Athugasemdunum verður komið á framfæri við stjórnvöld í Þýskalandi. Þeim, sem leggja fram athugasemdir, er heimilt að óska nafnleyndar og skulu slíkar óskir vera skriflegar og rökstuddar.